БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 6 [16.089]. • 8 январь 1975 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИШЧИЛАР, КОЛХОЗЧИЛАР, МУТАХАССИСЛАР, ОЛИМЛАРНИ, БАРЧА СОВЕТ КИШИЛАРИНИ 1975 ЙИЛ ПЛАН ТОПШИРИҚЛАРИНИ ТУЛА ВА ОШИРИБ БАЖАРИШ УЧУН, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ УЧУН, БЕШ ЙИЛЛИКНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТУГАЛЛАШ УЧУН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИ КЕНГ ҚУЛОЧ ЁЗДИРИШГА ЧАҚИРДИ. КАМРОҚ ЧИҚИМ ҚИЛИБ, ҚУПРОҚ, СИФАТЛИРОҚ МАҲСУЛОТ БЕРАЙЛИК! — ДЕГАН ШИОР МУСОБАҚАНИНГ ШИОРИ БУЛИБ КЕЛДИ ВА ШУНДАЙ БУЛИБ ҚОЛАДИ.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПАРТИЯГА, СОВЕТ ХАЛҚИГА МУРОЖААТИДАН).

ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИ

БУХОРО, 6 январь. (ЎзТАГ). Бухоро область ва шаҳар партия активининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини муҳокама қилдилар.

Область партия комитетининг иккинчи секретари В. Н. Петров доклад қилди. Докладчи ва сўзга чиққан ўртоқлар КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатида баён этилган қоида ва хулосаларни қизғин маъқулладилар ва Бухоро областининг меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилган социалистик мусобақада эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш ва кўпайтириш, халқ хўжалигининг барча тармоқларида янги, янада буюк муваффақиятларга эришишга қатъий бел боғлаганликларини айтдилар.

Қабул қилинган қарорда область меҳнаткашлари беш йилликнинг тугалловчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун барча куч-ғайратларини сарф қиладилар, деб уқтириб ўтилади.

* * *

САМАРҚАНД. Область ва шаҳар партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати асосида партия ташкилотлари ва меҳнат коллективларининг вазифаларини муҳокама қилдилар. Самарқанд шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ш. Файзиев доклад қилди.

Йиғилишда сўзга чиққан ўртоқлар ўз коллективлари номидан коммунистик партия XXIV съездининг қарорларини изчиллик билан амалга ошираётганлигини, экономика ва маданиятни ҳамма соҳаларини ривожлантириш тўғрисида халқнинг моддий фаровонлигини ошириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилаётганлиги учун КПСС Марказий Комитетига, ленинчи Сиёсий бюрога ва шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга самимий ташаккур айтдилар.

Йиғилиш қатнашчилари таъкидлаб ўтганидек, самарқандликлар КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги шарафига ўтказилган мусобақада эришилган муваффақиятларни янада кўпайтирадилар.

* * *

ФАРҒОНА, 6 январь. (ЎзТАГ). Фарғона область партия активи йиғилишида КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати муҳокама қилинди.

Область партия комитетининг иккинчи секретари В. П. Есин, ва сўзга чиққан бошқа ўртоқлар барча совет кишилари сингари Фарғона меҳнаткашлари ҳам жонажон партиянинг чақириғига жавобан беш йилликнинг якунловчи йилини социалистик мусобақада зарбдор меҳнат билан нишонлашга аҳд қилдилар.

Йиғилиш иштирокчилари барча коммунистлар номидан, областнинг барча меҳнаткашлари номидан КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга мамлакатимиз экономикаси ва маданиятининг гуллаб-яшнаши ҳақида, халқ бахт-саодати тўғрисида доимий ғамхўрлик қилаётганликлари учун қизғин ташаккур билдирдилар. Улар мавжуд ишлаб чиқариш резервларидан яхшироқ, самаралироқ фойдаланиш, халқ хўжалигининг барча участкаларида ишни аниқ таъминлаш зарурлигини қайд қилдилар.

* * *

Жиззах области партия активининг йиғилишида область партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан келиб чиқувчи вазифалари муҳокама қилинди.

Докладчи — область партия комитетининг биринчи секретари С. М. Тоиров, шунингдек, музокараларда сўзга чиққан бошқа ўртоқлар КПСС XXIV съезди, партия Марказий Комитетининг 1974 йил декабрь Пленуми, КПСС Марказий Комитетининг Мурожаати асосида область саноат, қурилиш ва транспорт ташкилотлари, колхоз ва совхозларнинг иш якунлари тўғрисида гапирдилар. Нотиқлар социалистик Ватанни равнақ топтириш, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш йўлида қилаётган ҳамма ишлари учун КПСС Марказий Комитетига, унинг Сиёсий бюросига ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари шахсан ўртоқ Л. И. Брежневга чуқур миннатдорчилик изҳор қилдилар.

Йиғилиш қатнашчилари қабул қилинган резолюцияда КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидаги қоида ва хулосаларни якдиллик билан маъқулладилар, Жиззах области халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларидаги ходимларнинг беш йиллик тугалловчи йили ва умуман беш йиллик халқ хўжалик планларини барвақт бажариш юзасидан кўрадиган конкрет тадбирларни белгилаб олдилар.

* * *

Наманган области партия хўжалик активининг КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини муҳокама қилишга бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. Наманган область партия комитетининг биринчи секретари М. И. Иброҳимов область партия ташкилотининг мурожаат асосидаги вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан нотиқлар беш йилликнинг якунловчи йили топшириқларининг бажарилиши халқ хўжалигида партия раҳбарлиги даражаси янада оширилишини, ишлаб чиқаришнинг барча резервлари ишга солинишини, партия ва давлат интизоми янада кўпроқ мустаҳкамланишини тақозо этади, деб таъкидладилар. Сўзга чиққан нотиқлар область меҳнаткашларининг ҳис-туйғуларини ифодалаб, барча иттифоқдош республикаларнинг экономикаси ва маданиятини равнақ топтириш тўғрисида ҳормай-толмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун партия Марказий Комитетига, унинг Сиёсий бюросига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга қизғин миннатдорчилик билдирдилар. Улар Наманган областининг ишчилари, колхозчилари, зиёлилари 1975 йил ва умуман беш йиллик топшириқларини шараф билан бажаришга, коммунистик қурилиш ишига қўшадиган ҳиссаларини кўпайтиришга маҳкам бел боғлаганликларини билдирдилар. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик, самарали ишлари ҳамда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги хизматлари учун Тошкент область, Бўка районидаги «Партия XX съезди» колхозининг раиси Мирзаҳмад Ҳайитбоевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор» фахрий унвонини берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик, самарали ишлари ҳамда республика қишлоқ хўжалигини электрлаштиришда актив қатнашганлиги учун СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги корхоналари ва ташкилотлари ходимларидан катта бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ЎРТОҚ ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВГА

Азиз Леонид Ильич, бошингизга тушган оғир қайғу — онангиз Наталья Денисовна вафот этганлиги муносабати билан Сизга чуқур қайғу ҳисларимизни ва таъзиямизни изҳор этамиз.

Биз ҳаммамиз Наталья Денисовнани камтарлиги, самимийлиги ва меҳрибонлиги учун ҳурмат қилардик ва ғоят қадрлардик.

Биз, Леонид Ильич, мана шу оғир дамларда Сизнинг жудолик қайғуларингизга ҳамдардмиз ва ҳамиша бўлганидек Сиз билан ҳамдаммиз.

Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, В. В. Шчербицкий, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев.

Тошкентдаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» тикувчилик фирмасининг азамат коллективи КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини баланд руҳ билан кутиб олди. Суратда: 3-цех партия ташкилоти секретари, смена мастери В. С. Орешкина цех тикувчилари ўртасида суҳбат ўтказаётган пайт.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ).

ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛ МАРРАЛАРИ

«Ташкенткабель» заводи коллективининг 1975 йилги СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

«Ташкенткабель» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, социалистик мусобақани кенг авж олдириш асосида беш йилликнинг белгиловчи йилида меҳнатда янги муваффақиятларга эришдилар. 1974 йил плани муваффақиятли бажарилди. Топшириқдан ташқари 2,7 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Меҳнат унумдорлиги 5,6 процент ошди.

Завод коллективи КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленумининг, СССР Олий Совети иккинчи сессиясининг қарорларининг ва КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини ғоят баланд руҳ билан қабул қилди.

Завод коллективи Мурожаатга жавобан ўз зиммасига қуйидаги социалистик мажбуриятларни олади.

Ишлаб чиқариш ҳажми юзасидан беш йиллик топшириқлари муддатидан илгари — 1975 йил 20 декабрда, шу йил плани эса 26 декабрда бажарилади.

Муқобил планни ҳисобга олган ҳолда 1975 йил давлат топшириғидан ташқари қўшимча суратда 6 миллион сўмлик маҳсулот, шу жумладан мис оғирлиги бўйича 200 тонна очиқ сим, 50 километр шлангали сим, 300 километр шлангали кабель, 100 километр сигнал-блокировка кабели, 150 километр зирхли кабель ишлаб чиқарилади ва реализация этилади.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш топшириғи 9 процент ошириб бажарилади, пландан ташқари 50 минг сўм миқдорида фойда олинади.

200 минг сўмлик рангли металлар ва кабель ишлаб чиқаришнинг бошқа материалларини, 1,65 миллион киловатт-соат электр энергияни, 1000 гикакалория иссиқлик энергияни, 180 тонна ёқилғини тежаб қолиш таъминланади.

Технология жараёнларини такомиллаштириш ва янги техникани жорий этиш асосида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати анча яхшиланади. Яна учта буюмга давлат Сифат белгиси берилишига, уларнинг жами сони 25 тага етказилишига эришилади.

Техника тараққиёти соҳасида буюмларнинг 11 та янги тури, шу жумладан:

— 2300 вольт кучланишда ишлайдиган 16 тонна юк кўтара оладиган кабель-арқон;

— юқори вольтли экскаватор кабелларининг дастлабки туркумини, шунингдек 2300 вольтли кучланиш учун мўлжалланган ҳамда сув, газ ва нефть таъсирига чидамли бўлган ясси кабель тайёрлаш ўзлаштирилади.

— халқ истеъмоли буюмларининг 5 турини кўплаб ишлаб чиқариш ташкил қилинади;

— кабелга уч қаватли изоляцияни ўровчи узлуксиз вулканизация линияси фойдаланишга топширилади ва ўзлаштирилади;

— юк ортиш ва тушириш ишларини механизациялаш юзасидан 5 тадбир амалга оширилади;

— рационализаторлар ва ихтирочиларга амалий ёрдам кўрсатиб, жами 705 минг сўм иқтисодий самара берадиган 500 та рационализаторлик таклифи жорий этилишига эришилади.

Ишлаб чиқаришни ва бошқаришни ташкил этишни такомиллаштириш соҳасида электрон-ҳисоб машиналаридан ва иқтисодий-математик методлардан фойдаланган ҳолда корхонани техника-иқтисодий ва социал жиҳатдан ривожлантиришни комплекс планлаштиришнинг автоматлаштирилган системаси, иш жойларида, участкаларда меҳнатни илмий ташкил этишнинг 11 та плани ишлаб чиқилади ва жорий этилади.

Завод меҳнаткашларининг социал даражасини ва уй-жой-маиший шароитларини янада яхшилаш мақсадида 48 квартирали уй-жой биноси фойдаланишга топширилади, шаҳар чеккасида дам олиш зоналари кенгайтирилади, Ангрен районида «Гулистон» туристик базаси қурилади, пионер лагерида ўринлар сони 500 тага етказилади. 280 нафар янги ишчи ўқитилади, 550 ишчининг, 140 инженер-техник ходимнинг малакаси оширилади, 1800 киши иқтисодий таълимнинг барча турларига жалб этилади.

Биз партиянинг қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш тўғрисидаги ғамхўрлигига жавобан Тошкент область, Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозга ва Жиззах область, Жиззах районидаги Карл Маркс номли колхозга оталиқ ёрдамини кучайтириш мажбуриятини оламиз.

«Ташкенткабель» заводининг коллективи ўз зарбдор меҳнати билан тўққизинчи беш йиллик планларининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшади, деб КПСС-нинг ленинчи Марказий Комитетини, Совет ҳукуматини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматини ишонтиради.

Ушбу социалистик мажбуриятлар «Ташкенткабель» заводи партия-хўжалик активининг йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинди.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли «Узбекшахтострой» қурилиш тресті ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективининг 1975 йилги СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

«Узбекшахтострой» қурилиш тресті ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи бутун совет халқи сингари КПСС Марказий Комитетининг, унинг Сиёсий бюросининг ва шахсан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг совет халқи фаровонлигини юксалтириш, мамлакатнинг мудофаа қобилиятини ўстириш ва партия XXIV съезди белгилаб берган Тинчлик программасини амалга ошириш юзасидан олиб бораётган кўп қиррали фаолиятини қизғин маъқуллайди.

Коллективимиз тўққизинчи беш йиллик планини бажарганлиги тўғрисида ёрдамчи пудратчи ташкилотлар билан биргаликда 1974 йил 25 ноябрда рапорт берганлиги билан фахрланамиз.

Қурувчилар КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленумининг, СССР Олий Совети сессиясининг қарорларини ҳамда КПСС Марказий Комитетининг партияга ва совет халқига Мурожаатини ғоят баланд руҳ билан қабул қилдилар. Биз ички резервларни сабот ва қунт билан қидиришни, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришни, коллективни социал ривожлантириш планини бундан буён ҳам бажаришни ўзимизнинг асосий вазифамиз деб ҳисоблаймиз. Биз КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатига жавобан ўз зиммамизга қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қиламиз:

қурилиш-монтаж ишлари ҳажми юзасидан беш йиллик планни 1975 йил 1 декабргача, йиллик планни эса 27 декабргача бажарамиз.

Ангрен олтин қазиб чиқариш фабрикасини белгиланган муддатдан бир ой олдин — 1 декабргача саноат кўламида ишга туширилишини таъминлаймиз.

Бир йилда 92,8 минг куб метр маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган эвалек темир-бетон шпаллар заводини 1975 йил 27 декабргача ишга туширамиз.

1176 минг ўринли мактабни ва қурилиш техникумининг ётоқхонасини муддатдан олдин — 1 сентябргача фойдаланишга топширамиз. 280 ўринли болалар боғча-яслисини муддатдан бир ой аввал — ноябрь ойида ишга туширамиз.

600 ўринли иккита ҳунар-техника билим юртини пландан ташқари фойдаланишга топширишни, шунингдек кенг экранли кинотеатрни муддатдан илгари — 7 ноябргача фойдаланишга топширишни таъминлаймиз.

60.7 минг квадрат метр уй-жойни, шу жумладан пландан ташқари фойдали саҳни 1826 квадрат метр келадиган битта уйни фойдаланишга топширамиз.

Қурилишни бошқаришни ташкил қилишни такомиллаштира бориб, техника тараққиётини ривожлантириб, меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан беш йиллик планни 20 декабргача 30.2 процент, шу йилги меҳнат унумдорлигини ўстириш топшириғини эса 19 декабргача бажарамиз. Ўз кучимиз билан қилинадиган қурилиш-монтаж ишлари ҳажми ўсишининг 88 процентига ходимлар сонини кўпайтирмасдан, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришамиз.

Социал тараққиёт комплекс планига мувофиқ иш шароитларини яхшилаш учун бир қанча тадбирларни амалга оширамиз. 15 майгача янги пионер лагерини фойдаланишга топширамиз, бутун йил давомида ишлайдиган санаторий-профилакторий очамиз. Сув станциясини қуриб битказамиз. Ана шу тадбирлар ҳисобига, шунингдек қулай уй-жой, маданий-маиший ва ишлаб чиқариш шароитларини вужудга келтириш, маънавий ва моддий омилларни кучайтириш йўли билан кадрларнинг қўнимсизлигини 9 процентгача камайтирамиз.

Ишларни индустрлаштириш даражасини ошириш мақсадида тўла йиғимли саноат, уй-жой, қишлоқ ва маданий-маиший қурилиш ҳажмини 50 процентгача етказамиз. Саноат биноларининг томини ёпиш учун профилланган пўлат тўшамадан кенг фойдаланамиз. Ғаллақудуқ посёлкасида 108 минг бош чўчқа учун чорвачилик комплексини ва Ангрен резина комбинатини йирик блокли монтажни қўлланиб, қурилиш конвейери усулида барпо этамиз. Ер қазиш ишларини комплекс механизациялаштириш даражасини 99.5 процентга, юк ортиш-тушириш ишларини комплекс механизациялаштириш даражасини 88.3 процентга, бўёқчилик ишларини комплекс механизациялаш даражасини 87.3 процентга етказамиз.

Индустрлаштириш ва механизациялаштириш даражасини ошириш, иш вақтининг нобуд бўлишини тугатиш, негизида қурилиш-монтаж ишларининг таннархини планда белгиланганига нисбатан 0.3 процент камайтирамиз.

Прогрессив материаллар ва конструкцияларни қўлланиш, технологияга қатъий риоя қилиш ҳисобига иш сифатини яхшилаймиз. Объектларнинг камида 95 процентини «яхши» ва «аъло» баҳолар билан ишга туширамиз.

Беш бригадада Н. Злобин методи асосида бригада пудрат усулини жорий қиламиз. 200 кишига бинокорлик касбини ўргатамиз, 560 бинокор-ишчининг малакасини оширамиз. Трест ҳузурида жамоатчилик асосида ташкил қилинган иқтисодий билимлар университетида барча инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг таълим олишига эришамиз.

52 минг сўмлик бинокорлик материалларини, шу жумладан 32 тонна металл, 250 тонна цемент, 100 минг дона ғишт, 1000 квадрат метр дераза ойнасини тежаб қоламиз. Бир йилда 140 минг сўм иқтисодий самара олиш имконини берадиган рационализаторлик таклифларини жорий қиламиз.

А. Д. Басов методи асосида ишлаб чиқаришда шикастларсиз ва аварияларсиз ишлаймиз.

Саноат маҳсулотини реализация қилиш планини 25 декабргача бажарамиз.

«Узбекшахтострой» қурилиш трестининг коллективи республиканинг барча қурувчиларини 1975 йил топшириқларини муддатидан илгари тугаллаш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга, жонажон Коммунистик партиянинг XXV съездини зарбдорларча меҳнат қилиш билан кутиб олишга даъват этади.

Биз КПССнинг ленинчи Марказий Комитетини ва Совет ҳукуматини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматини ишонтириб айтамизки, ўзимизнинг бутун кучимиз, тажрибамиз, ғайрат ва билимимиз, бутун қалб қўримизни буюк мақсадга — КПСС XXIV съезди белгилаб берган режаларни бажаришга бағишлаймиз.

Ушбу социалистик мажбуриятлар Ўзбекистон Қурилиш министрлигига қарашли «Узбекшахтострой» қурилиш тресті ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг йиғилишларида муҳокама этилиб, қабул қилинди.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

ҚИШНИНГ МУҲИМ ТАДБИРЛАРИ

Республика деҳқонлари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида улкан марраларни кўзлаб юксак мажбуриятлар қабул қилмоқдалар. Гидрометеорология хизматининг берган маълумотлари деҳқонларимиз олдида бир қанча жиддий муаммолар турганлигини кўрсатади. Бу йил ҳам сувнинг танқис бўлиши кутилмоқда. Ана шундай шароитда, айниқса шўрхок майдонларни ювишни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш, ирригация ва мелиорация шохобчаларини барвақт тозалаб қўйиш ҳар қачонгидан ҳам муҳимроқ аҳамият касб этади.

Ҳозирга қадар республика сув омборларида 1 миллиард 374 миллион куб метр сув тўпланган холос. Бу эса, 1974 йилнинг шу давридагига нисбатан 140 миллион куб метр оздир.

Республиканинг кўпгина хўжаликларида сув танқислиги олдини олиш учун мавжуд сув манбаларидан унумли фойдаланиб, ерларнинг шўрини ювиш ва яхоб бериш, суғориш ва коллектор-дренаж шохобчаларини тозалаш ишлари юксак суръат билан олиб борилмоқда. Сирдарё областининг хўжаликларида шўр ювиш дуруст ташкил этилган. Жиззах области деҳқонлари шўр ювишни тугаллаш арафасида турибдилар. Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССР хўжаликларида суғориш тармоқларини тозалаш ишлари қониқарли ташкил этилган. Андижон ва Сурхондарё областларида коллектор-дренаж шохобчаларини тозалаш яхши йўлга қўйилган.

Шу билан бир қаторда, республика бўйича ерларнинг шўрини ювиш ва ирригация-мелиорация шохобчаларини тозалаш ишлари суст олиб борилмоқда. Ерларнинг шўрини ювиш плани 15 процент, колхоз ва совхозларнинг ирригация-мелиорация шохобчаларини тозалаш плани 35 процент, хўжаликлараро шохобчаларни тозалаш плани 66 процент бажарилган, холос. Ерларнинг шўрини ювишда, айниқса Бухоро ва Фарғона областининг хўжаликлари орқада қолмоқдалар.

Область ва район партия комитетлари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги органлари, республика колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бутун диққат-эътиборни қишнинг бу муҳим тадбирларини ўз пайтида ва сифатли ўтказишга қаратмоқлари керак.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йиллик, самарали ишлари учун, республика қишлоқ хўжалигини электрлаштиришни ривожлантириш ишига катта ҳисса қўшганликлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган энергетик» фахрий унвонини берди:

Аъзамов Эрик Кудратович — 1-«Узсельэлектрострой» трестининг бошқарувчиси.

Амбарцумян Бурастан Багратович — «Средазэлектросетьстрой» трестига қарашли 48-механизациялашган колонна бошлиғи.

Аскаров Аркадий Константинович — капитал қурилиш бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

Аҳмедов Неъмат — 1-«Узсельэлектрострой» трестига қарашли 4-механизациялашган колонна электр монтерларининг бригадири.

Афанасьев Дмитрий Владимирович — «Сельэнергопроект» институти Урта Осиё бўлимининг бош мутахассиси

Ғаффоров Абдураим — «Средазэлектросетьстрой» трестига қарашли 48-механизациялашган колоннанинг бульдозерчиси

Қалмуратов Оллоберган — Қорақалпоғистон электр тармоқлари корхонасининг электр монтери

Каримов Қодир — Фарғона электр тармоқлари корхонасининг катта электр монтёри

Котляров Нут Шаевич — машина-ускуналарни комплектлаш бош бошқармасининг бошлиғи

Нестеров Александр Михайлович — Самарқанд электр тармоқлари корхонасининг электр слесари

Раҳматов Маҳмуд — 2-«Узсельэлектрострой» трестига қарашли 2-кўчма механизациялашган колоннанинг электр монтёри

Саидов Мирсолиҳ Саидович — Тошкент электр тармоқлари корхонасининг директори

Сотиволдиев Фозилжон — Андижон электр тармоқлари корхонасининг электр монтёри

Сиферше Шевкет Нишаевич — «Электросибмонтаж» трестига қарашли 9-монтаж участкасининг катта прораби

Тугузова Алевтина Ивановна — «Сельэнергопроект» институти Урта Осиё бўлими пойиҳа бош инженери

Хабибулин Адгам Галямович — 1-«Узсельэлектрострой» трестига қарашли 5-механизациялашган колонна электр монтажчиларининг бригадири

Ҳафизов Раҳим — Бухоро электр тармоқлари корхонасининг электр монтёри

Чанишев Сулаймон Алиевич — 1-«Узсельэлектрострой» трестига қарашли 1-механизациялашган колонна электр монтажчиларининг бригадири

Ёқубов Абдусалом — Наманган электр тармоқлари корхонасининг катта электр монтери

КЎП НУСХАДА

«Ўзбекистон» нашриёти КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати текстни ёзилган плакатларни ўзбек ва рус тилларида босмадан чиқарди.

Плакатлар кўп нусхада нашр этилди.

(ЎзТАГ).

ШУҲРАТ КЕЛТИРГАН ИЖОД

ШУ КУННИНГ ҚАҲРАМОНЛАРИ

◆ БУХОРО ТАЖРИБАСИ — БИНОКОРЛИКДА ЯНГИ УСУЛ.
◆ ТЎҚҚИЗЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛИБ.
◆ 24 ЁШЛИ ЛАУРЕАТ.

Бухоронинг кунчиқар томонида олтмиш гектардан зиёд майдон ажратилиб, Ўрта Осиёда энг йирик ип газлама комбинати қурилиши бошлаб юборилган кезлар эди. Котлованлар қазилган, пойдеворлар қуйилаётган кенг участкада пудратчи ва ёрдамчи пудратчи қурилиш ташкилотлари коллективларининг шошилинч йиғилиши чақирилди.

— Ўртоқлар, — деди трест бошлиғи Нарзи Ражабов, — яқинда биз Горький шаҳридан қайтдик. Горькийлик бинокорлар бир қаватли ишлаб чиқариш корпусларини конвейер усулида қураётганларини гапириб беришди. Бу борадаги тажрибаларини биз билан баҳам кўришди. Бўлажак улкан комбинатимизни шу усулда қурсак деймиз. Ҳам ишимиз тезлашади, ҳам кўплаб материал, вақтдан тежаймиз.

— У қанақа усул экан? — сўради қурувчилардан бири.

— Бунда дастлаб пойдевор ва керакли устунлар тикланади. Шу билан бир пайтнинг ўзида том ёпилмалари ҳам йирик блок ҳолида тайёрланади. Блокларда бир йўла иситиш, вентиляция, электр узатиш ва шу каби керакли тармоқлар ўрнатилади. Тайёр том блоклари кранлар ёрдамида тепага кўтарилиб монтаж қилинади. Корпуслар томи қўлдан чиққач, ёғин-сочинлар ишни тўхтата олмайди. Ускуналарни ўрнатиш, созлаш, пардозлаш ишларига кенг йўл очилади.

— Янги усулга яхши тушунадиган мутахассисларсиз қандоқ ишлаймиз?

Минбарга Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг 93-трести бош инженери Михаил Григорьевич Фадеев кўтарилди. Тажрибали инженер босиқ оҳангда, дона-дона қилиб гапирди. Бинокорларга янги усулнинг самараларини, қулайлигини, синовлардан муваффақиятли ўтаётганини тушунтирди. Сўзининг охирида:

— Ораларингизда конвейер методи бўйича ўз ихтиёри билан ишлайдиган довюрак бригадалардан борми? — деб хитоб қилди. Ушоққина гавдали, оқ-сариқ юзли, телогрейка кийган бир йигитча ўрнидан турди:

— Бор! Комплекс комсомол-ёшлар бригадаси янги усулда ишлашга тайёр.

— Исмингиз нима, ука?

— Шавқи Гадоев! 1950 йилда Қизилтепада туғилганман.

— Қандай қурилишларда бўлгансиз?

— Ўнинчини битириб, Навоий шаҳар қурилиш-монтаж бошқармасида бетончи, кейин лаборант бўлиб ишладим. Қизилтепа ғишт заводини тиклашда қатнашдим. Ҳарбий хизмат бурчимни ўтаб қайтгач, 163-қурилиш трестига қарашли 2-қурилиш-монтаж бошқармасида ғишт терувчилик қилдим. Яқинда мени комсомол-ёшлар бригадасига бошлиқ қилиб тайинлашди. Политехника институтининг кечки бўлимида ўқийман. Бригадамизда 28 та ёш қурувчи бор. Уларнинг 11 нафари институтда, 5 киши қурилиш техникумида ўқийди. Биз баҳамжиҳат янги усулда ишлашга қарор қилдик. Илтимосимизни инобатга олишларингизни сўраймиз.

КПСС XXIV съезди Директиваларида кўрсатилган гигант корхонанинг кўп қаватли корпуслари ва цехларини конвейер усулда қуришга киришилди. Шавқи Гадоев аҳил коллективи билан тил топишиб, маслаҳатни бир ерга қўйиб ишлай бошлади. Бир пайтнинг ўзида комбинат 1-фабрикасининг ҳам том блоклари, ҳам пойдевори тайёрланарди. Том ёпилма блокларини монтажчилар, пойдеворни эса Ш. Гадоев бошлиқ комплекс бригада қўлдан чиқаришарди. Том ёпилмаларини ўрнатишга икки ҳафта қолганда, шошилинч хабар келди:

— Ўртоқ Гадоев! Монтажчилар блокларни тахт қилиш арафасида туришибди. Фабрика пойдеворини тезроқ топширишингиз сўралади!..

— Ана холос, — кўнглидан ўтказди Шавқи, — энди нима қиламиз. Монтажчилардан ортда қолсак, уятга қоламиз-ку. Суръат сусаяди, муддат узаяди. Ҳолбуки, фабрика корпуси пойдеворининг тайёр бўлишига кам деганда бир ой вақт керак. Бундан кейин бир кунда икки кунлик норма уддалансагина муддат графигига етишиш мумкин. Бунинг чораси бормикин?

...Шавқи бригада аъзолари билан келишиб, коллективини уч звенога бўлди. Звеноларга ишбилармон, тажрибали қурувчилар бошлиқ этиб тайинланди. Механизмларнинг бекор туриб қолмаслиги учун тадбирлар ишлаб чиқилди. Ш. Гадоев уч смена давомида муттасил қурувчилар ёнида бўлиб, етишмовчиликларнинг олдини олди, материаллар, ишчи чизмалар таъминотини, иш суръатини қаттиқ назорат қилиб борди.

Ижодкор қурувчи Ш. Гадоев киритган бир неча рационализаторлик таклифлари ғишт теришдек оғир қўл меҳнатини енгиллаштиришга, иш унумдорлигини оширишга кенг имкониятлар яратиб берди. Илгари ҳар ғишт терувчига икки ёрдамчи бириктириб қўйиларди. Шавқи бунга тузатиш киритди. Мавжуд механизмлардан самарали фойдаланиш ҳисобига икки ғишт терувчига бир ёрдамчи ишчи бириктирилишини жорий этди. Шундан сўнг нормадаги 3 куб метр ўрнига 6-7 куб метр ғиштин девор тикланадиган бўлди. Бетон қуйишда ҳам янги прогрессив усул қўлланилди. Бригада аъзолари шу тахлитда меҳнат қилиб, 1-фабрика пойдеворини монтажчилардан илгари қўлдан чиқарганликлари, топшириқни 264 процент бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. Бундай меҳнат бригадага, унинг аҳил коллективига шуҳрат келтирди. Комплекс комсомол-ёшлар бригадаси тилга тушди. Трест «Ҳурмат тахтаси»дан жой олди. Кўчма Қизил байроқ муттасил Шавқи Гадоев бошлиқ бригадада ҳилпирайдиган бўлди.

Хўш, бинони узлуксиз қуриш усули — конвейер методи қандай шарофат келтирди? Биз Бухоро ип газлама комбинатининг иккинчи навбат қурилиши участкасида бўлганимизда Шавқи Гадоевдан ана шу ҳақда сўрадик.

— Комбинатнинг биринчи навбати уч йил ўрнига саккиз ойда ишга тушди, — дея сўз бошлади у. — Меҳнат унумдорлигини 40 процентдан оширишга эришдик. Бунда конвейер методини дастлаб Бухорода қўлланилишига ёрдам берган Горький шаҳри бунёдкорлари, ёрдамчи пудратчи ташкилотнинг ишбилармон инженери Михаил Григорьевич Фадеев, трестимиз бошлиғи — инженер Нарзи Ражабов ва ўнлаб бинокорларнинг хизмати катта бўлди. Чунки, ёрдамчи хўжаликлар билан 50 дан ортиқ корпусни бирлаштирувчи, ишлаб чиқариш фабрикаларида 250 мингта тўқимачилик, 39 мингта тўқувчи-йигирув дастгоҳлари ўрнатиладиган, ҳар йили 100 миллион метр газлама ишлаб чиқариш қувватига эга бўладиган комбинатни конвейер усулида тезкорлик билан қураётган ана шулар-да!

— Режаларингиз, оилангиз ҳақида гапириб берсангиз?

— Дастлаб 200 куб метр сув сиғадиган 2 та резервуарни, холодильник-компрессор, насос станцияларини қўлдан чиқаришимиз, кейин йирик пардозлаш-бўяш корпуси қурилишини бошлаб юборишимиз лозим. Икки-учта рационализаторлик таклифини пишитиб юрибман. Уларни ҳозир айтмайман. Тўйдан олдин ноғора чалибди, дейишмасин. Оилада 12 фарзандмиз. Каттаси ўзим. Бир укам ҳарбий хизматда, синглим Фароғат — комбинатнинг ишга тушган фабрикасида тўқувчи. Қолган укаларим ҳали ёш. Мактабда ўқишади.

Шавқи Гадоев ўзи ҳақида ҳеч нарса демади. У ВЛКСМ XVII съездининг делегати, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг аъзоси, меҳнаткашлар депутатлари Бухоро шаҳар Советининг депутати эканлиги ҳақида ҳам гапирмади. Тўққизлар ташаббусига биринчилар қатори қўшилиб, шу кунларда 1979 йил ҳисобига иш бажараётган бригада бошлиғи, коммунист Ш. Гадоевнинг бунёдкорликдаги катта ижодий меҳнати, янги усулни жорий этишдаги шижоати юксак баҳоланиб, қурувчи инженерлар Н. Ражабов, М. Фадеев қатори унга ҳам СССР Давлат мукофоти берилди.

Ҳошим ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Бухоро область мухбири.

ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМИ ҚАҲРАМОНЛАРИГА МУКОФОТЛАР

Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон ва бошқа пахтакор республикаларнинг деҳқонлари бултур рекорд ҳосил етиштириб, ҳаммани хушнуд этдилар. Улар мамлакат қабул пунктларига мисли кўрилмаган миқдорда — саккиз миллион тоннадан зиёд пахта элтиб бердилар.

Пахтазорларда минглаб механизаторлар ўрнак кўрсатиб меҳнат қилди. Йиғим-теримнинг асосий қаҳрамонлари бўлмиш механизаторлар об-ҳаво қийинчиликларини мардонавор енгиб, етиштирилган ҳосилни қисқа муддатларда ва нес-нобуд қилмай териб олиш учун қўлдан келган ҳамма ишни қилдилар.

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг бош комитети социалистик мусобақада ғолиб чиққан пахта териш машиналарининг энг яхши 26 ҳайдовчисига 1974 йил якунларига кўра СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг фахрий дипломлари ва «Москвич» автомобиллари берадиган бўлди. (ТАСС мухбири).

ЭНЕРГЕТИКЛАР ҒАЙРАТИ

НУКУС («Совет Ўзбекистони» мухбири). Янги йил арафасида 110 минг киловатт қувватга эга бўлган еттинчи энергоблок ишга туширилиб, Тахиатош ГРЭСининг қуввати 380 минг киловаттга етказилди. ГРЭС коллективи ўтган йилни ҳамма кўрсаткичлар бўйича планларни ошириб бажарган ҳолда якунладилар.

Тахиатош энергетиклари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига амалий иш билан жавоб бермоқдалар. Улар 1975 йилда пландагидан зиёд 15 миллион киловатт-соат электр энергия ҳосил қилиш, меҳнат унумдорлигини 3 процент ошириш, таннархни арзонлатиш ҳисобидан 35 минг сўм соф фойда олиш, 500 тонна шартли ёқилғи тежаш, 55 та рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш, якка тартибда 40 ишчи, 25 кишини икки касбга ўргатиш, 298 кишининг малакасини ошириш мажбуриятини олдилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

НАМАНГАН: СИФАТ БЕЛГИСИ БИЛАН

Химия заводининг коллективи Қозоғистон ва Украина геологларига давлат сифат белгиси билан қайд қилинган карбоксметилцеллюлозанинг дастлабки юз тоннасини жўнатиб, беш йилликнинг якунловчи йилида ҳам қимматли реагент етказиб бера бошлади. Коммунист И. Раҳматуллаевнинг илғор сменаси ҳам мусобақадош ўртоқлари билан бирга янги йил меҳнат вахтасини бошлади. Бу ерда мусобақа пешқадами — Меҳнат Қизил байроқ ордени кавалери М. Азимов айниқса зўр ғайрат билан ишлади. Коммунистик меҳнат зарбдорлари коллективи янги йил сменасида январь ойининг иккинчи ярми ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. (ЎзТАГ).

ЎРТОҚ АРИСМЕНДИ МОСКВАДА

Уругвай Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Латин Америкаси ва халқаро коммунистик ҳамда ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби Родней Арисменди 6 январь куни Москвага келди.

Совет халқининг, бошқа социалистик мамлакатлар халқларининг Р. Арисмендини ҳимоя этиб, қаттиқ ҳаракат қилганлиги, жаҳон миқёсида пролетар бирдамлиги кампанияси ўтказилганлиги, халқаро тараққийпарвар жамоатчиликнинг кучли норозиликлари, Уругвай меҳнаткашларининг талаблари натижасида Р. Арисменди қамоқдан озод қилинди. Уругвай Коммунистик партияси ва ишчилар синфининг атоқли раҳбари, таниқли марксист олим, матонатли революционер ва реакцияга қарши, демократия, тинчлик ҳамда социализм учун курашчи бўлган Р. Арисменди устидан суд ўтказиш йўлида реакция билан империалистик доиралар қилган уринишлар барбод бўлди.

Аэродромда Р. Арисмендини ва унинг рафиқаси — Уругвай Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси А. Легаспи де Арисмендини КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, «Правда» газетасининг бош редактори М. В. Зимянин, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Л. И. Греков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти П. Н. Федосеев, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг ўринбосари В. С. Шапошников, КПСС Марказий Комитети аппаратининг масъул ходимлари кутиб олдилар.

(ТАСС).

«САЛЮТ-4» станциясининг парвози давом этмоқда

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 6 январь. (ТАСС). 1974 йил 26 декабрда Ер атрофи орбитасига чиқарилган «Салют-4» илмий орбитал станциясининг парвози давом этмоқда. Станция 6 январь Москва вақти билан соат 14 гача ер атрофини 180 марта айланиб чиқди.

Парвознинг ўтган даври мобайнида орбита бир неча марта тўғриланди. Натижада станциянинг параметрлари қуйидагича бўлди:

— Ер юзасидан энг кўп узоқлашуви (апогейида) — 355 километр;

— Ер юзасидан энг кам узоқлашуви (перигейида) — 343 километр;

— айланиш даври — 91,3 минут;

— орбитанинг оғиши — 51,6 градус.

Телеметрик ахборот маълумотларига кўра, станцияга ўрнатилган системалар нормал ишламоқда. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

ШОНЛИ САНА

Польша Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Зенон Новак СССР билан ПХР ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилганлигининг 30 йиллиги муносабати билан 6 январь куни нонушта зиёфат берди.

Зиёфатда Совет томонидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев ҳозир бўлдилар.

Зиёфат дўстона, самимий вазиятда ўтди. (ТАСС).

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ПРОТОКОЛ ИМЗОЛАНДИ

АДДИС-АБЕБА, 6 январь. (ТАСС). Бу ерда Совет Иттифоқи билан Эфиопия ўртасида 1974—1975 йилларда маданий ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги протокол имзоланди. Ҳужжатда олимлар, ёзувчилар, студентлар, журналистлар, рассомлар, артистлар, спортчиларнинг делегацияларини бир-бирларига тез-тез юбориб туриш кўзда тутилади. СССР билан Эфиопия радио ва телепрограммалар, ҳужжатли ва бадиий фильмлар айирбошлайдилар. Совет Иттифоқи Эфиопияга бир группа муаллимлар юборади. Эфиопия йигит-қизларига СССР олий ўқув юртларида таълим олиш имкони берилади.

Эфиопия маданият министри Текле Падик Мекурна протоколни имзолаш маросимида нутқ сўзлаб, Совет — Эфиопия маданий алоқалари ўзаро манфаатли характерда эканлигини таъкидлади. У маданий ҳамкорлик соҳасида белгиланган программа муваффақиятли бажарилади, деб ишонч билдирди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **ТОКИО.** Япониянинг «Сони» радиотехника компанияси телевизион тасвирларни ёзиш янги системаси «Мавика» («Магнетик видео кард систем»)ни ишлаб чиқди ва уни сотишга чиқаряпти. Система одатдаги телевизорга уланади ва ниҳоятда ихчам. 182x257 миллиметр катталикдаги магнит карточка телевизордан 10 минутли рангли программа ёзиб олиниши ва уни нормал ва секинлашган тезликда такрор кўрсатилишини, керакли кадрни тўхтатишни, тескари юргизиб кўришни таъминлайди.

◆ **ДЕҲЛИ.** Ҳиндистон бош министри Индира Ганди республика президентининг фармонига биноан ўз вазифаларига қўшимча планлаштириш ҳамда фан ва техника министри қилиб тайинланди.

◆ **ҚОҲИРА.** Миср Араб Республикасининг халқ мажлиси 1975 йилги давлат бюджети лойиҳасини муҳокама қилиб бўлди. Депутатлар 6.138.627.900 миср фунти миқдорида бюджет маблағи ажратилишини маъқулладилар. Бюджетни муҳокама қилиш вақтида сўзга чиққан планлаштириш министри Исмоил Сабри Абдулла, жумладан ҳукумат янги йилда Мисрнинг қишлоқ районларини ривожлантиришга катта эътибор бераётганлигини таъкидлаб ўтди.

◆ **БАНГИ.** Марказий Африка Республикасининг президенти Ж. Б. Бокассининг декретига биноан Элизабет Домисьен мамлакат бош министри қилиб тайинланди. У Марказий Африка Республикасидаги ҳукмрон партия — қора Африка социал эволюцияси ҳаракати партияси раисининг ўринбосари ҳам ҳисобланади.

Элизабет Домисьен Африка қитъасида бош министр бўлган биринчи аёлдир. (ТАСС).

АВСТРИЯ. Тоғлар бағрига жойлашган Тироль вилояти Австриянинг энг кўркам ва хушманзара жойларидан ҳисобланади. Суратда Тироль пойтахти Инсбрук шаҳри кўчаларидан бирининг кўриниши. Инсбрук 1976 йилда қишки олимпиадани ўтказишга тайёрланмоқда.

А. Семенов фотоси, (ТАСС).

СССР—ЮНЕСКО: ҲАМКОРЛИК МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

ПАРИЖ, 6 январь. (ТАСС). Совет Иттифоқи ЮНЕСКО фаолияти доирасига кирувчи соҳаларда, жумладан маориф, фан ва техника соҳасида гоят бой тажриба тўплади. СССР халқларининг миллий маданиятларини ривожлантириш масаласида Совет Иттифоқининг тажрибаси алоҳида қизиқиш уйғотмоқда, деди БМТнинг маориф, фан ва маданият масалалари билан шуғулланувчи ташкилоти (ЮНЕСКО) Бош директори Амаду Мухтар Мъбоу Москвадан қайтиб келганидан сўнг ТАСС мухбири билан қилган суҳбатида. СССРга қилган визитимнинг натижалари Совет Иттифоқи ЮНЕСКО билан ҳамкорликни кенгайтиришга интилаётганлигини кўрсатди, деди у.

ПИНОЧЕТ ДЎСТЛАРИНИНГ ЖАВОБИ

(ХАЛҚАРО ФЕЛЬЕТОН)

Николай ЭНТЕЛЕС.

АҚШ Марказий разведка бошқармасининг бошлиғи Колби америка жамоатчилигининг айблашларига жавобан, Чилида С. Альенденинг қонуний ҳукуматига қарши фитнада МРБнинг иштироки борлигини рад этиб, елимласа ҳам ёпишмайдиган гапларни айтди.

— Сизнинг эмиссарлар Чилида ҳадсиз
Ёвузликлар ила айлади ғорат.
— Сиз бизни ноўрин хафа қиляпсиз,
Бу МРБ шаънига бўҳтон, ҳақорат!

Ўзгартган ҳужжати, қиёфасини,
Асли улар сизнинг махфий агентлар...
— Махфий хабарчимас, айтсак ростини,
Улар саёҳатчи ва студентлар!

— Кимки манфаатдор у машъум ишдан,
Оқди киссасидан беҳисоб доллар...
— Фақат йўқсулларга ёрдам беришга,
Терилган оз-моздан валюта йўллаб.

— Генерал Пиночет ортида ҳар он,
МРБ турди, бўлиб таянч ва ҳомий...
— Аугусто — у чинакам қаҳрамон:
Жаҳонга танитди хунтанинг номин!

— Тинтув давом этар... оҳу-вой, шовқин...
Маҳбусларга эса фургонлар тирбанд...
— Йўғ-э! Улар оддий сайрчилар-ку,
Кўнгил ёзиш учун ҳар дам орзуманд.

— Ташвишли хабарлар берар матбуот,
Тортинмай қурар, — деб қамоқхоналар...
— Нима бўпти! Ахир, меъморлик ҳар вақт,
Тараққиёт рамзи бўлиб саналар.

— Сонсиз — саноқсиз-ку концлагерлар,
Маҳбуслар уқубат чекиб жонталаш...
— Кулгули! Чўмилиш жойларгача бор,
Лагерлар тенг ярми денгизга туташ.

— Ҳайдаб далалардан ҳар камбағални,
Ошкора азоблаб этишар таҳқир...
— Ошкорами! Демак, қонуний ҳол-ку,
Демократияга мос келар, ахир!

— Казарма қурилар ҳар ерда, тезкор,
Тез-тез эшитилар тобора таҳдид...
Лекин казармалар атрофи гулзор,
Астра, атир гуллар таратар зўр ҳид.

— Кимга қоғоз қалпоқ кийгизмоқчисиз!
Барча сўзларингиз ёлғон ва фириб...
— Бошқача бўлиши мумкинми! Усиз —
Ёлғонсиз, ҳийласиз — қанақа М. Р. Б!!

Йўлдош СУЛТОНОВ таржимаси.

Р. АРИСМЕНДИ ОЗОД ҚИЛИНДИ

ГАВАНА, 6 январь. (ТАСС). Пренса Латина агентлиги Уругвай Компартияси Марказий Комитети секретариатининг ахборотини эшиттирди. Ахборотда бундай дейилади: «Уругвай Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретариати Уругвай халқига шуни маълум қиладики, бундан бир мунча вақт муқаддам ҳукумат Компартия Марказий Комитетининг биринчи секретари Родней Арисменди мамлакатдан чиқиб кетган тақдирда уни озод қилишга тайёр эканлигини билдирган эди. Уругвай Компартияси Марказий Комитетининг секретариати бу таклифни мақбул деб топди.

Марказий Комитет секретариати ўртоқ Р. Арисменди озодликка чиққанлигини зўр қувонч ҳис-туйғулари билан партияга, ишчилар синфига ва бутун халққа маълум қилади. У ҳозир чет элда яшамоқда.

ДЎСТЛИК ҚОНУНИ АСОСИДА

СОВЕТ КИШИСИ ЧЕТ ЭЛДА

Ишни тугатиб, энди кетмоқчи бўлиб турганимда, хонага қадрдон дўстим, инженер-геодезист Борис Котов кириб келди. У билан учрашмаганимга икки йилча бўлди: Борис Александрович Ироқ республикасида ишлаётган эди.

— Отпускага келдим, Николай Романович, — деди у, — икки ҳафтадан кейин яна «Тартар-Фрот» қурилишига жўнайман. Уйга қайтаётганга ўхшайсиз. Машинам пастда, юринг, шаҳарни бир айланайлик, янги Тошкентни бир кўрай, икки йил ичида у анча ўсди, кўркам ва обод бўлди, дейишади.

«Волга» Навоий кўчасида машиналар оқимига қўшилиб, «оқиб» кетди.

— Ўзингиз билгандек, «Тартар-Фрот» канали қурилишида ишлаяпман, — дея ҳикоя қила кетди ҳамроҳим. Ироқ республикасининг бу йирик сув хўжалиги қурилиши Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан тикланмоқда.

— Борис Александрович, сиз «Тартар-Фрот» Ироқнинг энг йирик сув хўжалиги қурилишларидан бири дедингиз, унинг асосий вазифаси нимадан иборат, гапириб берсангиз...

— Халқ асрлар бўйи серсув ва қудратли Дажла дарёсини суви камроқ бўлган Фрот билан туташтиришни орзу қилиб келарди. Бу орзу энди амалга ошмоқда. Ироқлик ва Совет Иттифоқидан келган ишчи-мутахассислар йирик гидротехника иншоотини барпо этмоқдалар. «Тартар-Фрот» канали трассаси саҳрони кесиб ўтиб, баъзан тепаликлар ва пастқам ерларга дуч келади. Канал кесиб ўтувчи энг пастқам жойлардан бири «Тара» чуқурлигидир. Ёмғир кўп ёғадиган дамларда бу ерда жуда кўп сув тўпланади ва 4—5 метр чуқурликдаги кўл ҳосил қилади. Каналнинг сўнгги қисми Фрот дарёси бўйлаб 37,5 километрга чўзилади. 70 миллион кубметр тупроқни қазиб олиш, унинг ўрнига катта ҳажмда бетон ва арматура ётқизиш керак.

Қурилиш битганидан сўнг Ироқ пойтахти Бағдодни сув босиш хавфининг олди олинади. (1969 йилда шаҳарни сув босган эди), айни пайтда икки дарё оралиғидаги бир ярим миллион гектар майдонни суғориш, 400 минг гектар янги ерни ўзлаштириш имкони туғилади.

Канал қурилиши бош директорининг ўринбосари Жавод Алваш таъкидлаганидек, каналнинг аҳамиятини Асвон Миср учун қанчалик муҳим бўлса, «Тартар-Фрот» Ироқ учун шунчалик муҳим деб баҳолаш керак.

Канал қурилишида совет техникаси яхши иш беряпти, — дейди Борис Александрович. ЭКГ-4, 6, 5 электр экскаваторлари; Э-1252 экскаватори; Т-100, Т-80, ДЭТ-250 бульдозерлари, МАЗ, «КРАЗ», «БелАЗ» автосамосваллари, автоскреперлар ва бошқалар шулар жумласидандир. Қурилиш жараёнида миллий кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Уч мингдан зиёд ироқлик қурилишда ишлаш билан бир қаторда турли касбни эгалламоқдалар. Ироқлик мутахассислар кўпчилиги Совет Иттифоқининг техника ва қурилиш билим юртларида олий маълумот олиб қайтишган.

— Борис Александрович, — мазкур қурилишда юртдошларимиз — совет Ўзбекистони вакиллари ҳам борми, — сўрадим қизиқиб.

— Ҳа, мен билан ишлаётган тошкентликлар кўп, — дейди ҳамроҳим. — Қурилишда беш совет эксперти, Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари А. А. Золотухин, 1-қурилиш-монтаж бошқармасининг бош инженери Ашот Габриэльянц, пармалаш-портлатиш ишлари бошқармасининг бошлиғи Николай Багдасаров, СМУ-2 автоколоннасининг бошлиғи Акоп Акопов сингари ўзбекистонлик мутахассислар ироқлик биродарларимиз билан елкама-елка туриб меҳнат қилишяпти.

...Трассага ишга чиққанимдан сўнг, — дея ҳикоясини давом эттирди Борис Александрович, — ҳамкасбларим Али Зейдий ва Салмон ал Убайдий билан дўстлашиб кетдик. Дўстлигимиз тил ўрганишдан бошланди. Мен арабчани, улар эса рус тили ўргандик. Дастлабки кунларда кутилмаган воқеа юз берди. Дўстларим деҳқонлардан бирининг уйига таклиф қилиб қолишди. Уйдаги аҳволга қараб, камбағал оила эканини билиш қийин эмасди. Мезбонлар мени дарҳол саволга кўмиб ташлашди: Кимсан? Қаердан келдинг? Бу ерда нима қиляпсан?

— Мен русман. Тошкентдан келдим. Ироқ халқига «Тартар-Фрот» каналини қуришда ёрдамлашиш учун юборишди. Исмим Борис..

У жилмайди:

— Уйга кир, меҳмоним бўласан.

Кейин у Борисга яна бироз қараб турдида эшикка чиқиб кетди ва бир неча киши қуршовида қайтиб кирди. Булар мезбоннинг қўшнилари экан. Уй эгаси Борисга бошқа савол бермади. Лекин ўзаро суҳбатлардан «Руси», «Тошкент», «Борис» сўзлари тез-тез такрорланиб турди.

Дастурхонга чой, миллий таомлар қўйилди. Шундан сўнг суҳбат қизиб кетди. Ҳамкасбларим савол-жавобларга зўрға улгуришарди. Уларни кўп нарса қизиқтирарди: Колхоз нима дегани? Қадимий Тошкентни зилзила вайрон қилгани ростми? Хотин-қизлар паранжисиз юргани, ҳамма болалар ўқиётгани тўғрими? Тошкент зилзиладан катта зарар кўргани, янги Тошкентни тиклаш учун барча республикалар ёрдамга келгани, энди пахса деворли уйлар ўрнида 4—9—11 қаватли уйлар қад кўтаргани, мамлакатимиздаги ҳамма болалар бепул ўқиётгани, талабалар стипендия олаётгани, кексаларга давлат нафақа тўлаётганини улар ҳайрат билан тинглашарди.

Ҳамкасбларим мезбонларга Совет Иттифоқининг беғараз ёрдами тўғрисида гапириб, «Узоқ йўлга чиқишдан олдин ўзингга ишончли йўлдош топ» деган шарқ мақолини эслатишди. Зеро, Ироқ республикаси ҳукумати Совет Иттифоқи қиёфасида мамлакат ишлаб чиқариш кучларининг ривожи ва социал-иқтисодий ўзгаришлар учун ишончли йўлдошга ҳамроҳ бўлди. Шуни ҳам таъкидлаш керакки, Араб социалистик уйғониш партияси (БААС)нинг VIII съездида «Социалистик мамлакатлар, аввало Совет Иттифоқи билан муносабатлар Ироқ ташқи сиёсатида асосий ўрин эгаллайди», деб қайд қилинди. 1972 йилнинг 9 апрелида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида имзоланган Совет — Ироқ шартномасидан кейин бу муносабатлар янада ривожланди. Президент Аҳмад Ҳасан ал Бакр таъкидлаганидек, бу дўстлик Ироқ революцияси позицияларини мустаҳкамлаш учун ниҳоятда зарур.

...Биз узоқ суҳбат ва кўк чойдан мириқиб, уйдан чиққанимизда ой чарақлаб турарди.

«Тартар-Фрот» канали қурилиши фақат маҳаллий аҳолининггина эмас, чет эл мутахассислари, туристлар, республика матбуоти, радиоси ва телевидениеси вакилларининг ҳам диққатини тортмоқда. Улар совет экскаваторлари, бульдозерлари, скреперлари, юк машиналарига, совет мутахассислари ишига таҳсин ўқимоқдалар. Ҳозир биз шаҳар айланиб суҳбатлашаяпмиз. У ерда эса совет мутахассислари ирригация системаларининг янги лойиҳаларини ишлаб чиқмоқдалар. Бу лойиҳалар Искандар шаҳри ва қадимий Вавилон атрофларида ўнлаб каналлар ўтказишни бошлаб беради.

Н. АРТЕМЬЕВ.

ДОН ОМБОРЛАРИ

ЗАРБДОРДА (Жиззах области) 36 минг тонна дон қабул қила оладиган ва баландлиги 30 метр бўлган янги элеватор қад кўтарди. Давлат комиссияси уни фойдаланишга қабул қилиб олди. Шу йил бу ерда яна тўртта силос корпуси қуриб битказилганидан сўнг омборнинг ҳажми 150 минг тоннага етади. Бу Ўзбекистондаги катта элеваторлардан бири бўлади. Элеваторнинг миноралари Жиззах области далаларида етиштирилган ғалла билан тўлдирилади. Областда пахта етиштиришни кўпайтириш билан бир қаторда ғаллачилик ҳам интенсив суратда ривожлантирилади.

Элеваторда ишлаб чиқариш жараёнлари механизациялашган ва автоматлашган. Операцияларни бошқариш ягона диспетчерлик пультига бирлаштирилган. Дон тўлдирилган бункерларга ўрнатилган датчиклар бу ерда температура ва намликнинг мўътадил бўлишини кузатиб боради.

Янги йилда Андижон ун комбинатида қурилган янги элеватор дон қабул қила бошлади. Унинг корпуслари қарийб 20 минг тонна буғдой қабул қилиб олишга мўлжалланган. Элеватор хўжалигини «Спецэлеватормельстрой» трестига қарашли 4-қурилиш поездининг коллективи барпо этди.

Ўтган йили Ўзбекистон бинокорлари жами 200 минг тонна дон қабул қила оладиган омборлар бунёд этишди. Беш йилликнинг якунловчи йилида дон омборларининг ҳажми элеватор хўжалигини тобора кенгайтириш ҳисобига яна 182 минг тонна ортади. (ЎзТАГ).

Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз чорвадорлари юбилей йилини яхши якунладилар. Чорвачиликдан 1.200 минг сўм даромад қилинди. Колхоз чорвадорлари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан меҳнат вахтасида туриб қишловни муваффақиятли якунламоқдалар. Чорва фермасидаги барча ишлар механизациялаштирилган. Суратда: тележкага сенаж ортилиб, фермаларга жўнатилаётир.

Г. Пун фотоси, (ЎзТАГ).

ЎҒИТ ВА ҲОСИЛ

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ПАХТАЧИ РАЙОНИДАГИ КАЛИНИН НОМЛИ КОЛХОЗНИНГ МАҲАЛЛИЙ ЎҒИТДАН ТАБАҚАЛАБ ФОЙДАЛАНИШ ТАЖРИБАСИ

Пахтачи районидаги Калинин номли колхоз тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йилини катта муваффақият билан якунлади. Йиллик пахта тайёрлаш планини 160 процент бажариб, Самарқанд областидаги пахтакор колхозлар орасида фахрли ўринни эгаллади. Ҳар гектаридан пландаги 32 ўрнига 45,3 центнердан пахта етиштирди.

Колхозниңг ана шу улкан ютуқларида минерал ва маҳаллий ўғитлардан самарали фойдаланиш катта роль ўйнади. Бу ерда алмашлаб экиш, пахта етиштирадиган бригадаларда ерларни маҳаллий ўғит билан табақалаб ишлаш кенг жорий этилган. Шу иш юзасидан картограммалар тузиб чиқилган. Ҳар йили чигит экиладиган майдоннинг учдан бир қисмига, гектарига 30 тонна ҳисобидан чиритилган маҳаллий ўғит солиш амалга оширилмоқда.

Белгиловчи йили 14 минг тонна маҳаллий ўғит тўпланиб, 470 гектар ер ўғитланди. Бунинг кўпи кузги шудгор ва эрта кўкламги бороналаш олдидан ерга солинди. Шу тўғрида колхоз раҳбарлари ва мутахассислар билан суҳбатлашганда, улар ўз тажрибаларини ҳикоя қилиб бердилар.

Колхоз раиси Туроб НОМОЗОВ — хўжалигимизда пахта—беда алмашлаб экиш тўла жорий этилган. Деҳқончилик қиладиган 2678 гектар суғориладиган еримиздан 1929 гектарини пахта, 500 гектарини беда майдони ташкил қилади. Қолгани маккажўхори, сабзавот ва бошқа экинлар ҳисобланади. Маълумки, алмашлаб экиш схемасига кўра беда уч йил сақланади. Шундан кейин бедапоялар бузилади. Биз бундай карталарга уч йилгача маҳаллий ўғит солмаймиз. Чунки бедадан бўшаган ерларнинг қатламида илдиз-чиринди ва соф азот етарли бўлади.

Деҳқончасига қилиб айтганда, беда ерни семиртиради. Бедапояларга уч марта чигит экилгач, сўнгра унга маҳаллий ўғит бериб борамиз. Колхозимизда алмашлаб экиш схемаси асосида етти далада пахта ва уч далада беда-маккажўхори етиштирилади. Ҳар йили қанча эски бедазор бузилса, ўрнига эрта кўкламда шунча янги беда экилади. Худди шундай бригадалараро картограммаларга асосан ҳар йили қанча ерга маҳаллий ўғит солиш, чигит экиладиган майдонларни ҳар уч йилда бир марта чириган маҳаллий ўғит билан тўйдириш олдиндан белгиланади. Биз 1975 йил ҳосили учун 15 минг тонна маҳаллий ўғит тўплашни планлаштирдик. Бунинг билан 512 гектар чигит экиладиган ерни озиқлантирамиз.

Механизатор Ишқул Тўхташев бошлиқ бригада бу йил 140 гектар ерга чигит экади. Шундан 30 гектари бедапоя. Бу майдон ўғитланмайди. 40 гектарга ёки бригада умумий майдонининг 31 процентига маҳаллий ўғит солиниши керак. Ҳар гектарга 30 тоннадан, ҳаммаси бўлиб бригадада 1216 тонна маҳаллий ўғит тўпланиши ва чиритилиб ерга солиниши лозим.

Бош агроном Норбек АЛЛАЁРОВ — колхозимизда минерал ва маҳаллий ўғитлардан унумли ва самарали фойдаланиш туфайли ҳосилдорлик кўтариляпти. Пахта етиштириш йил сайин кўпайтирилмоқда. Масалан 1974 йили ундан олдинги йилга нисбатан 1775 тонна кўп пахта етиштирилди. Қўш орденли Кубай Жиянов бошлиқ бригада аъзолари 189 гектар майдоннинг ҳар гектаридан рекорд ҳосил — 58 центнердан пахта топширдилар. Тожибой Тангриев ва Яхшибой Авғонов бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик гектар бошига 55 центнердан ошди. Саккизта бригадамиз 50 центнерчилар сафидан жой олди.

Ҳақиқатан ҳам маҳаллий ўғитда гап кўп. Маҳаллий ўғит солинган ерда нам кўпроқ, узоқ вақт сақланади. Парвариш даврида суғориш муддати чўзилади. Сув камчил бўлганда бунинг фойдаси айниқса каттадир. Сир эмаски, маҳаллий ўғитда бегона ўтлар уруғи кўп бўлади. Шунинг учун биз уни чиритиб ерга солишга алоҳида эътибор берамиз. Куз ва қиш кунлари ҳар бир бригадада тўпланган маҳаллий ўғит яхшилаб чиритилади. Бунинг учун бригада карталари атрофида узунлиги 15-18 метр, эни 4-5 метр ва баландлиги икки метр ҳажмда чиритиш жойлари ташкил қилинган. Чорва фермалари ёнида ҳам шундай махсус чиритиш жойлари бор. Парвариш пайтида тайёрланган маҳаллий ўғит минерал ўғит билан аралаштирилиб ғўза озиқлантирилади. Колхозимизда маҳаллий ўғитнинг қарийб ярмиси шудгорлаш олдидан, 20 проценти бороналаш билан ерга солинади. 30 проценти эса озиқлантириш даврида берилади.

Бригадалар орасида маҳаллий ўғитга қизиқиш зўр. Ўғит қатъий ҳисобда туради. Ҳар қайси бригадада ўғит ўлчаб қабул қилинади. Бригадалар бўйича иккита участкада ҳисоб-китоб ишлари олиб борилади. Бунинг бирига участка агрономи Жамил Худойбердиев, иккинчисига агроном-энтимолог Сафар Юсупов биркитилган.

Колхоз ер тузувчиси Эштилов МУРОДОВ — келгусида деҳқончилик қиладиган сувли ерларимиз янада кўпаяди. Насослар ёрдами билан об-ҳаёт чиқарилиб, 1200 гектар янги ер ўзлаштирилади. Бундан ташқари Зарафшон дарёси қирғоқларидаги паст-баланд жойлар текисланиб қўшимча равишда 200 гектар ер очилади. Шундай қилиб колхозимиз бўйича ўнинчи беш йилликда ялпи пахта етиштириш 10 минг тоннадан ошади. Беда ва маккажўхори майдонлари бир ярим баравар кенгайтирилади. Чорва учун мустаҳкам озуқа базаси яратилади.

Колхозда ҳамма мутахассислар олий маълумотли, ишнинг кўзини биладиган малакали кадрлар. Партия комитетининг секретари Эшмамат Нарзуллаевнинг ҳам мутахассислиги агроном. Бригада бошлиқларининг кўпи механизатор. Бригадирлар орасида ирригатор, ҳисобот ходимлари ҳам бор. Улар ўз бурчларини шараф билан бажариб янгилик сари интилмоқда. Бундан икки-уч йил бурун колхозда машина терими унча яхши эмас эди. Ўтган йили бу соҳада кескин бурилиш ясалди. 1974 йили ялпи ҳосилнинг 72 проценти машинада териб олинди.

Колхоз ўғитдан самарали фойдаланиб ва пахтадан мўл ҳосил етиштириб кўп даромад қилмоқда. 1974 йили ишлаб чиқариш планида кўзда тутилган 2 миллион 400 минг сўм ўрнига 4 миллион 250 минг сўмдан кўпроқ даромад қилди. Пахтани юқори сортларга топшириш эвазига қўшимча равишда 596 минг сўм мукофот олди. Ўғитдан табақалаб фойдаланиш ана шундай самаралар бермоқда.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

ШУКРУЛЛО

Дунё ва одамлар

Дўстларга солзман гоҳо маслаҳат,
Бирор мушкулимга излайман даво.
«Дунё шундай экан», дейдилар фақат,
Гўё сабабчидай дардимга дунё.
Одамлар хўрласа бир-бирин ноҳақ,
Кимдир бу жабрдан қилса шикоят,
Оламда адолат йўқ каби мутлақ
Бош силкиб, «ҳаҳ, дунё», дейдилар фақат.
Ҳаҳ дунё! — дейишар бирор ноқобил,
Ногоҳ миниб қолса, агар амалга.
Бунинг сабабин ҳам қилишмас таҳлил,
Атрофдан кўз юмиб, толар хаёлга.
Гўдаклар бахтига солиб таҳлика,
Тирик етим қилса бевафо падар,
Наҳот чора йўқдир бешафқатликка,
Наҳот ожиз бўлса одам шу қадар!
Дунё деганлари нима ўзи у!
Нимани англашар дунё деганда!
Баъзилар ҳаётда ўзин ожизу,
Ёки санашарми бир ғофил банда!
Дунё адо бўлар деган нақл бор,
Агар кўтарилса одамдан инсоф.
Бизни туққан дунё нечук гуноҳкор,
Биримиз пок бўлсак, биримиз қаллоб.
Бизнинг тушунчада еру сув, ҳаво,
Нур билан зулматдан иборат олам.
Унда мўъжизалар қилдилар барпо,
Ўзи мўъжизадай яралган одам.
Дунё кўрки бўлган қасрлар қурди,
Яратди-ю ўзи чўктирди қонга.
Ўзин ўтга урди, гоҳ сувга урди,
Не деб айб қўямиз яна дунёга.
Дунё ҳаммамизни фарзанди санаб,
Неъматидан ёзди бизга дастурхон.
Чилини жаллодлар қиларкан хароб,
Дунё деб, жим қолиш мумкинми бир он!
Кимдир жафо чекар, кимлардир сафо....
Ҳали бу дунёда ҳамма эмас тенг.
Дўстларим, оҳ чекиб, деманг, «ҳаҳ дунё»,
Ҳаҳ одамлар, денглар, ҳаҳ одамлар денг.

Оналар ташвиши

Онам ёшлигимда тилак тиларди,
Ўғлим кирса дея, эл қаторига.
Йигит бўлганимда дуо қиларди,
Яраса деб элнинг бирор корига.
Қўлга қалам олиб, ненидир ижод,
Қилган чоғларимда тунлар бандма-банд,
Қувониб ишимга тиларди кушод,
Доим бўлсин дерди, мартабанг баланд.
Номим тушганида элнинг оғзига,
Қўшиқ бўлганини эшитса шеърим,
Ҳадсиз қувончимни кўриб баъзида,
Инсоф берсин дерди, ўзингга, ўғлим.
Шундай деярди-ю аммо, шу тобда
Менинг кўзларимга боқарди ўйчан.
Нимадир қиларди уни безовта,
Нимадир қалбида қилар эди жанг.
Агар йўлдан озиб, шуҳратдан бутун
Маҳрум бўлишимни ўйлайди, десам,
Фақат ўз шуҳратим, обрўйим учун
Олмаган эдим-ку қўлимга қалам.
Хаёлчан кўзига тикилиб бир пас,
Унинг сўзларини ўйлаганим он,
Менда ўз шуҳратим ташвиши эмас,
Бир даҳшат қалбимда қиларди туғён.
Агар йўлдан озиб, бир хато қилсам,
Кибр пайдо қилсам, топилур даво.
Аммо, шуҳрат берган халқни унутсам,
Бу ақлдан озиш, бу даҳшат аммо.

Суянчиқ

«Ҳайт»—деган туяга мадад дейдилар,
Қувват бўлар дейди, арғамчига қил.
Ёлғиз кезларимда ким далда бўлар,
Ким суянчиқ бўлар сенга, эй кўнгил!
Ёшлик чоғларимда сафарга чиқсам,
Мабодо қайгадир оқшом олсам йўл,
Қўлда чироқ тутиб ҳамиша отам,
Кузатиб қоларди силкитганча қўл.
Унинг далдасида қишлоқдан ўтиб,
Ортимга қайрилиб қараганим чоқ,
Менга мадад бўлиб, суянчиқ бўлиб,
Кўриниб турарди ҳамон у чироқ.
У ёниб турарди, пахтазор бўйлаб,
Токи қирдан ошиб, кетгунимча ҳам.
Тўн бари елкада, кетардим куйлаб,
Шундай суянчиқни ҳис қилганим дам.
Мана ортда қолди ёшлик чоғларим,
Қирнинг ортидаги отам қабридек.
Аммо, юрагимни ёритар ҳар зум,
Ўша ёнган чироқ отам қалбидек.
Энди қайга бормай, қаерда бўлмай,
Кўз ўнгимдан кетмас ҳамон у чироқ.
Унинг шуъласида кундуз кунидай,
Ярқираб кўринар мен ўсган қишлоқ.
Саҳрода адашсам, кўриниб турди,
Мен борман дегандек чинор ҳам менга.
Денгизларда сузсам, маёқдек бўлди,
Тонгда тандирлардан чиққан аланга.
Менга далда бўлиб қиз қўшиғидек,
Овоз бериб турди чулдираб сой ҳам.
Қаерда бўлмайин, отам руҳидек,
Теппамда айланиб юрарди ой ҳам.
Агар бўронларда жунжиса этим,
Пахтазор кўзимга кўринди ҳар гал,
Қандайдир суянчик, кимнингдир меҳрин
Ортингдан сезишдан бахт борми афзал.
Қаерда бўлмайин тирик отамдек,
Меҳрингни ҳамиша ҳис қилганим он,
Эй гўзал диёрим, бир гиёҳингдек,
Бўла олсам дейман, дардингга дармон.

Суратда: Янгийўл болалар пойафзали фабрикасининг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш билан ном қозонаётган ишчиси Аниса Ўртиқова. У ҳар сменада пландан ташқари кўплаб сифатли маҳсулот тайёрлашга муваффақ бўляпти.

А. Тўраев фотоси.

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 30 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

РЕЙХСТАГ ДЕВОРИДАГИ ДАСТХАТ

ОЧЕРК

Гитлерчилар Германияси мамлакатимизга хиёнаткорона ҳужум қилганида халқимизнинг энг сара ўғил-қизлари Ватан ҳимоясига отландилар. Лекин миллион-миллион кишилар ёстиғини қуритган, жаҳонга ҳукмронлик даъво қилган фашизмнинг разил уяси — Рейхстаг учун бўлган жангларда фақат саноқли кишиларгина иштирок этган. Ҳамюртимиз, мард ўзбек ўғлони, ҳозирда Наманган область ҳарбий комиссари, полковник Каримжон Исоқов ана шундай шарафга муяссар бўлганлардан.

Урушнинг сўнгги кунлари, 1945 йилнинг апрель ойи. Каримжон Исоқов хизмат қилаётган, жангларда шуҳрат қозонган, иккинчи даражали Кутузов орденли дивизия Берлин марказини четлаб ўтиб, Тегелер-Зее кўли сари интиларди. Кутилмаганда вазифа ва ҳужум йўналиши ўзгарди. Янги олинган жанговар буйрукда ҳужум давом эттирилиб, картада учбурчак шаклида кўрсатилган 105-объектни эгаллаш вазифаси белгиланди. Бу Рейхстаг, фашизмнинг разил уяси эди. Буйруқ жангчилар томонидан Ватаннинг фахрий топшириғи сифатида кутиб олинди.

Дарҳол жанговар ҳаракат бошланди. Дивизия Фербиндунгус каналини кечиб ўтди. Бироқ, Рейхстагга тўппа-тўғри ҳужум қилиш кўп қурбон беришни талаб қиларди. Шунинг учун ҳам ҳарбий ҳийлакорлик ишлатилди. Канал устида қуюқ тутун ҳосил қилинди, танкларимиз ўнг соҳил томон кучли ўт очдилар. Жангчиларимиз эса душман энг кам кутган жой—қарши қирғоқ бўйлаб юриш, бошладилар. Шу тариқа Гитлер Ева Браун билан никоҳдан ўтган кунги оқшомда унга яхшигина «тўёна» ҳозирланди. Дивизия Шпрее дарёсини сузиб ўтди, Мольтке кўпригини эгаллади.

Жанглар кеча-кундуз узлуксиз давом этарди. Ўттизинчи апрель тонг отарида полковник Федор Матвеевич Зинченко ва подполковник Дмитрий Алексеевич Плехановлар командирлик қилган полклар Кирол майдони биносини душмандан тозалаб, «Гиммлер уйи»га ўрнашиб олдилар. Тақдир тақозосини қарангки, «Гиммлер уйи» Рейхстагни штурм қилиш учун таянч пункти ролини ўйнади.

Уч кунгина илгари харитада уч бурчак шаклида тасвирланган ва 105-номер билан юритилувчи объект — Рейхстаг кўзга ташланиб қолди. Ҳар бир ойна ортида қанчадан-қанча тўплар, миномет ва пулеметлар яширинган эди.

Дивизия раҳбарлари Рейхстаг ичкарисида энг сараланган икки минг гитлерчи каллакесар борлигини билардилар. Шунинг учун штурмни икки полк билан амалга оширишга қарор қилинди, бевосита Рейхстаг ичкарисидаги жанг операцияси учун икки батальон ажратилди. Жангчилар автоматдан ташқари пичоқ, ҳар бир киши бошига 10-12 тадан граната билан қуроллантирилди.

Сўнгги ҳал қилувчи жанг бошланиши олдидан капитан Василий Давидов командирлик қилган батальон жангчиларининг қисқа муддатли йиғилиши бўлиб ўтди. Унда батальон парторги, новча, озғин йигит Каримжон Исоқов қора кўзларини чақнатганича нутқ сўзлади.

— Эртага Биринчи май, — деди у жангчиларга бирма-бир боқиб. — Бошқа вақт бўлганида биз қўлларимизда Қизил байроқ кўтариб кўчалардан ўтган бўлардик. Ҳозир бизнинг олдимизда бошқа вазифа турибди. Биз қандай қилиб бўлмасин, Ватан топшириғини бажаришимиз, Рейхстаг қуббасига Қизил байроқ тикишимиз керак.

Порох тутунидан юзлари қорайиб кетган, уйқусизликдан кўзлари қизарган пулеметчи Кирилл Середа ўрнидан турди.

— Биз Петр билан, у пулемет стволини қўли билан беихтиёр артаркан дўсти Петр Агарковни кўрсатди. — Керакли жойни танлаб қўйдик, фашистларни иккинчи қаватдан туриб савалаймиз.

— Астойдил жанг қиламиз, — ўтирган жойидан дик туриб деди Сергей Токнов. — Ишонаверинг ўртоқ парторг..

Ҳа, батальон жангчиларининг ўз парторглари Каримжон Исоқовга нисбатан ҳурмат-эҳтиромларининг чеки йўқ ва булар беҳуда эмас эди. У ҳар бир жангда бошқаларга ўрнак кўрсатар, уларни ғалабага руҳлантирар, гитлерчи босқинчиларни тезрок ер билан яксон этишга чақирарди. Яхшиси, бу ўринда намуна сифатида 3-зарбдор армия сиёсий бўлими томонидан 1945 йилнинг 26 апрелида чиқарилган ва кўп нусхада тарқатилган махсус варақага мурожаат қилайлик. У «Бизнинг қаҳрамон лейтенант Каримжон Исоқов» деб номланган.

— «Батальон парторги лейтенант Исоқов, — дейилади варақада, — ҳамиша ҳужумчиларнинг олдинги сафида бўлади. Унинг шавкати ва жасорати жангчиларни ҳужум пайтда шиддаткор, жангда матонали бўлишга ундайди. Большевистик жангчи ўнлаб гитлерчи каллакесарларни қириб ташлаган. Тўрт бор ярадор бўлди, аммо ҳар гал ўз бўлинмасига қайтиб келди. Қизил Армия сафига кўнгилли бўлиб кирган Исоқов халқнинг наказларини, Ватан олдидаги муқаддас бурчини шараф билан адо этмоқда».

Атака бошлаш учун саноқли минутлар қолди. Ҳамма, жумладан, парторг старший лейтенант Каримжон Исоқов ҳам ҳаяжонда. Худди шуни билиб тургандек, гитлерчилар К. Исоқовлар батальони жойлашган бинога ўқ ёмғири ёғдиришни бошлашди. Бунга жавобан бизнинг тўпларимиз тилга кирди. Бутун майдон чанг-тўзон фонтанлари билан тўлди. Сал ўтмай, бу фонтан оқими Рейхстаг биноси узра кўчди. Батальон парторги Каримжон Исоқов бинодан шердек отилиб чиқди.

— Орқамдан, олға! — қичқирди у ва майдон бўйлаб энгашганича югуриб кетди.

Жангчилар парторг изидан эргашдилар. Шу пайтда капитанлардан Степан Неустроев ва Василий Давидов командирлигидаги батальонлар ҳам ҳужумга ўтишди. Жанг сурони авжига чиққанида Илья Съеянов командирлигидаги рота жангчиларидан Михаил Егоров ва Мелитон Кантария разведкага жўнашди. Уларга энг масъулиятли вазифа — Рейхстаг қуббасига Қизил байроқ ўрнатиш топширилган эди.

Ўқ ёмғири жангчиларимизни олға силжитмай қўйди. Немис зенит тўплари тўғридан бутун майдон бўйлаб тинимсиз ўқ узаётганлигидан танкларимиз ҳам Мольтке кўприги олдида тўхтаб қолди. Шу пайтда дивизия командири генерал В. М. Шатилов танкчилар истиқболига югуриб чиқди.

— Нега бошларингизни қисиб қолдингиз, йигитлар! — сўради улардан.

— Аблаҳлар кўз очиргани қўймаяпти, — деди танкчилардан бири фашистлар томонга қараб.

— Ҳозир таъзирини берамиз, — кулимсиради генерал.

Артиллериячиларимизнинг нишонга бехато уришлари натижасида фашистлар зенит тўпларининг биринкетин уни ўча бошлади. Танкчиларимиз жонланишди.

Соат 14 дан 25 минут ўтганда дастлабки жангчиларимиз Рейхстагга бостириб киришди. Каримжон Исоқов ҳам биринчилар қаторида лейтенант Петр Греченков ротаси жангчиларининг олдинги сафида Рейхстагга кириб борди ва қаттиқ қўл жангига киришди. Бинонинг кириш залидаги фашист солдатлари қириб ташланди. Лекин бу улкан бинонинг саноқсиз тешиклари ва ертўлалари душман билан ҳали лиқ тўла эди.

Дарҳақиқат бир лаҳза ўтмасданоқ ичкари хоналар ва юқори қаватларда жанг сурони қизиб кетди. Кун чиқар тараф балконидан бутун кириш зали бўйлаб гитлерчилар пулемети сайрай кетди.

— Ҳозир унини ўчираман, — деди тишларини ғижирлатиб шунда комсорг Ҳакимжон Мамедов ва чиндан ҳам унинг мерганлик билан отган гранатаси фашист пулеметчисини тинчитди.

Раҳимжон Қашқарбоев ва Гриша Булатовлар ротада биринчи бўлиб Қизил байроқни Рейхстаг биносига олиб кирдилар ҳамда кириш жойидаги устунга маҳкамлаб, яна жангга киришдилар.

Жанг эртасига ҳам давом этди. Атроф қуюқ чангга кўмилди. Рейхстаг ичи тутунга тўлди ва ёнғин бошланди.

— Ўт ўчирилсин! — Буйруқ берди ҳал қилувчи дақиқаларда Исоқов.

Жангчилар шинелларини ечиб, ўтни учиришга киришдилар.

— Бу ердан бир қадам ҳам чекиниш йўқ, — бўғиқ овоз билан деди парторг — Ҳамма ўз ўрнида маҳкам турсин, фашистлар атакаси қайтарилсин!

Фашистлар бино ичкарисидан қадамба-қадам суриб чиқарила бошланди. Кечқурун, жанг сурони босилганида пулемет ротасининг командири капитан Забуд Хохов деди:

— Дўстлар, бугун Биринчи май. Бугундан бирон эсдалик қолдирмаймизми?

Шунда парторг Каримжон Исоқов Рейхстаг деворига бугунги жангда жасорат ва мардлик намуналарини кўрсатган энг жасур йигитлар номини ёзишни таклиф қилади. З. Хохов деворнинг қулайроқ жойига тирмашиб чиқди-да, пулеметчилардан Петр Агарков ва Иван Ермаковлар исм-фамилиясини ўйиб ёзди. «Улар, дея деворни пичоқ билан тирнаб ёзди рота командири, бу ерда 1 май куни немисларнинг боплаб жазосини берди».

Бу Рейхстаг деворига ғолиблар — совет жангчилари томонидан битилган дастхатнинг энг биринчиси эди.

Шу куннинг эртасига Берлиннинг ҳамма томонида узоқ жимлик чўкди. Бу сукунат орасидан М. Егоров ва М. Кантария томонидан Рейхстаг қуббасига ўрнатилган Қизил байроқнинг баҳор шаббодасида ҳилпираётгани ҳам эшитилаётгандек бўларди. У гўё ўзининг майин товуши билан минг-минглаб, миллионлаб совет жангчилари қатори фашизмни ўзининг разил уясида мажақлаб ташлаган ўзбек йигити Каримжон Исоқовга ҳам ташаккур билдираётгандек эди.

Қизил Байроқ, Иккинчи даражали «Ватан уруши», Учинчи даражали «Шуҳрат» ордени ва қатор медаллар кавалери Каримжон Исоқов урушдан кейин ҳам армия сафида қолиб хизматни давом эттирди. У шу кунларда ҳам Ватанимизнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш йўлида куч-ғайратини аямай меҳнат қилмоқда.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

«Совет Ўзбекистони» газета редакциясига кеча 51 та хат, 3 та фото-сурат келди. Газетхонлар шу куннинг муҳим воқеалари ҳақида фикр юритадилар.

ОВЧИНИНГ МАҲОРАТИ

Кўкбулоқ тоғларига қалин қор тушди. Ёввойи ҳайвонлар тоғма-тоғ, дарама-дара изғиб ўлжа ахтариб қолди.

Қишлоқ аҳлининг «қишлоққа бўри келибди» деганлари рост чиқди. Фрунзе номли совхоз ишчиси Муҳаммади Муртозаевнинг ҳўкизини оғилда бўри чавақлаб кетди. Совхоз чорвадорлари ҳам 3 қулун, бир бияни бўрига олдириб қўйишди.

Лангар касалхонасининг хизматчиси Шукур Бекназаров ўз ҳамқишлоқларидан ана шундай нохуш хабарни эшитгач, эрта тонгда қўшоғиз милтиғини олиб Қўрик тоғига чиқиб кетди. У Гадойтопмас дарасида бўри изини кўрди. Из янги эди. Овчи бўри изидан бориб Учёғоч тоғининг пастқамрок ерида совуқдан жунжиб турган она бўрига дуч келди. У эпчиллик билан милтиқдан ўқ узди. Енгил яраланган йиртқич овчига ташланди, Бекназаров иккинчи тепкини босди. Қоқ миядан теккан ўқ бўрини йиқитди.

Фрунзе номли совхоз дирекцияси моҳир овчи Ш. Бекназаровни бир қўй билан мукофотлади. У мана йигирма йилдан буён овчилик қилади. 1974 йилда моҳир овчи Қамаши район тайёрлов идорасига 12 та тулки, 3 та бўри, 2 та савсар терисини топширди.

А. РАҲИМОВ,
Қашқадарё области.

МАМЛАКАТ БЎЙЛАБ

Наманган области қишлоқ хўжалик илғорларидан бир группаси мамлакат бўйлаб саёҳатга жўнаб кетдилар. Улар Москва, Киев, Одесса, Львов, Ужгород, Мукачево шаҳарларининг диққатга сазовор жойларини зиёрат қиладилар, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари билан учрашадилар, музейларда бўладилар. Халқ хўжалиги, маданият санъат, архитектура ёдгорликлари билан танишадилар.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

* * *

Охунбобоев районидан Б. Тўхтасинов, навоийлик Э. Бозоров, тошкентлик Б. Камолов, деҳқонободлик П. Ҳакимов, хўжайлилик О. Сориев, гурланлик З. Қўчқорова, бухоролик Ш. Мўминовлар ҳам шу куннинг темасида хат-хабарлар йўллашган.

ШАҲРИСАБЗ ШАРБАТЛАРИ

Шаҳрисабз консерва заводи адресига Украина ССРнинг Хмельницкий шаҳридан хат келди. Унда завод ишлаб чиқараётган турли-туман консервалардан камида 100 минг сўмлик юбориш сўралган эди. Бундай хатлар заводга деярли тез-тез келиб туради.

Шаҳрисабз консервалари Иттифоқимизда машҳур. Завод коллективи тайёрланаётган консерва ва шарбатлар турини йил сайин кўпайтирмоқда. Ҳозирги пайтда корхонада 70 хил мева ва сабзавот консервалари ишлаб чиқариляпти. Айниқса заводда тайёрланаётган помидор шарбати, узум шарбати ва сирқаланган анзур пиёзига талаб катта. Бу маҳсулотларга давлат «Сифат белгиси» берилган.

Шаҳрисабз консерва заводида медицина ходимларининг буюртмаси билан беморлар учун ҳам алоҳида шарбат ва консервалар ишлаб чиқариляпти.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИ
РАССОМ ТАСВИРИДА

Республикамизнинг қишлоқ меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликни муддатидан олдин бажариш, Ватанимиз бойлигини янада ошириш, унинг қудратини мустаҳкамлаш йўлида мардонавор меҳнат қилмоқдалар. Уларнинг бу ватанпарварлик ҳаракати жуда кўп қалам соҳибларини ва рассомларни беқиёс илҳомлантирмоқда.

Яқинда москвалик рассом Павел Александрович Скотарь Сирдарё областида бўлиб, чўлни гулистонга айлантираётган ва унинг бойликларини эл-юрт хизматига инъом этаётган ажойиб чўлқуварларни ўз мўйқалами билан мароқ билан тасвирлади. Юқорида (чапдан) Сирдарё область Оқолтин районидаги «Фарғона» совхозининг механизатори, коммунист Манзура Қодирова. У ўтган йили 80 гектар ердаги маккажўхоридан 85 центнердан маккажўхори дони олишга эришган эди. Бундан ташқари у терим машинаси билан 250 тонна «оқ олтин» териб бериб, ўз дугоналарига ўрнак кўрсатди. У «Ҳурмат Белгиси» ордени билан мукофотланган. Юқоридан ўнг томондаги расмда Сирдарё районидаги «Малик» совхозининг 1-бўлими бошқарувчиси Туғма Қўзибоев ва унинг дўсти механик-ҳайдовчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Кузьмич Комаров акс эттирилган. Улар кузги шудгорни кузатишаётган пайтда тасвирланадилар. Пастдаги расмларда эса, Ильич районидаги Титов номли совхознинг моҳир сут соғувчиси Асал Нишонбоева, Сирдарё районидаги «Малик» совхозининг илғор сут соғувчиси Аширгул Эрназарова, Оқолтин районидаги Ворошилов номли совхознинг илғор механик-ҳайдовчиси Оппоғой Рустамовалар (пастда) акс эттирилган. Оппоғой Рустамова ўтган йили ўз терим машинаси билан 410 тонна пахта териб берган эди.

Чўл хазинасини очаётган, ўзларининг мардонавор меҳнатлари билан донг таратаётган азаматларга шон-шарафлар бўлсин.

УМР МАЗМУНИ

ТЎЙХАТ

Дўстимиз Абдулла Ўразаев етмиш ёшга тўлибди. Етмиш — одам умрининг мўътабар босқичи. Шу босқичдан туриб у босиб ўтилган йўлга назар ташлайди, атрофга қулоқ солади: даврдошларининг залворли қадам товушини, жарангдор қўшиғини эшитади, юзида мулойим, самимий табассум балқийди.

— Комсомол, ёш авлод, олға бос, олға! — дейди ва гўё ўша қадам оҳангига жўр бўлади.

Қурамиз янги дунёни деб қадам ташлаган ёшлар сафига қўшилганда Абдулла ўн беш ёшга тўлганмиди, аниқ эслаёлмайди; аммо у комсомол сафига кирган кунлари ҳамма комсомоллар қатори қўлида қурол, марш билан фронтга жўнаган эди.

— Туғёнли, бунёдкор авлод, — дейди у. — Ўша авлодга мансуб, унга ҳамнафас, ҳамқадам бўлганимдан мамнунман. Метин матонатли бўлишни бизга ўша давр, коммунистлар ўргатган эди.

Тошкентга уни комсомол йўллади. Ўшанда Ўразаев энди ўн еттига тўлган эди. У Хўжандга юборилди. Уезд фавқулодда комиссиясида ишлади. Хўжанд теварагида босмачилар изғиб юришарди. Аммо, коммунистлар, комсомоллар бедор, Советларни мустаҳкамлаш йўлида жонбозлик қилар эдилар.

Фавқулодда комиссия Абдуллани Самарқанд партия-совет мактабига ўқишга юборди. Кейин у Қозон шаҳрига, рабфакда ўқишга йўлланма олди. Ўқтин-ўқтин шеърлар ёзиб юрадиган, умуман адабиёт ҳаваскори бўлган Ўразаев татар адабий муҳитига яқинлашди. Машҳур татар адиби Олимжон Иброҳимов билан танишди.

Кўпдан кўп адиб ва шоирлар билан бирга бўлиб, уларнинг йиғинлари, муҳокамаларида қатнашди.

Ленининг вафоти ёш Абдуллани ҳам ларзага солган эди. Ўша мотамсароликда, Ленин чақириғи кунларида Коммунистик партия аъзолигига кандидат бўлиб ўтди. Ленин ҳақида тинмай ўқий бошлади. Ўша йили «Сирли капа» номли икки пардали пьеса ёзди. Бу асар Москвадаги Шарқ халқлари нашриётида чоп этилди.

Ўразаев Қозон ишчилар факультетида таҳсил олиб, Ўзбекистонга қайтиб келди. Бухоро область партия комитети матбуот шуъбасининг мудири бўлиб ишлади. Бу вилоятда ер-сув ислоҳотини ўтказишда комиссия аъзоси, секретари бўлиб бевосита қатнашди.

— Комиссия аъзолари муттасил ҳушёр, сергак юриши лозим эди, — дейди Ўразаев. — Ахир, мол-дунёсидан ажралаётган душман тинч ётмасди. У гоҳ бизга юзма-юз келса, кўпинча бурчак-бурчакда пойларди, чунки, пайи қирқилган бойлар жон талвасасида эди.

Қишлоқларда батракни ва камбағал деҳқонни бундан буён ер-сув бойники эмас, унинг ўзиники эканлигига ишонтириш керак эди...

Абдулла Ўразаев 1927 йилда партия аъзолигига қабул қилинди. Ўша йили у Ўзбекистон Коммунистик (большевиклар) партияси Марказий Комитети аппаратига ишга олинди, дастлаб янги ташкил бўлган партия тарихи бўлимининг мудири вазифасини адо этди. Кейинчалик матбуот бўлимининг мудири вазифасида ишлади.

Ўразаев эслайди: юксалишнинг умум маданият билан бирга ўзбек совет адабиёти ҳам гуркираб ўсаётган, унинг намояндалари камол топаётган жўшқин, тошқин даври эди. Қуриш ва курашда партиянинг қуроли бўлган адабиёт тиғи эски дунё қолдиқларига қарши, янги дунёни улуғлашга қаратилган эди. Ўразаев ўзи адабиётчи бўлганлиги ва бажараётган вазифаси тақозоси билан ҳам ёзувчиларнинг ўша вақтдаги ташкилоти «Қизил қалам» уюшмасига бевосита боғланар эди.

Ҳамид Олимжон уюшманинг котиби эди. Уйғун, Ғафур Ғулом, Зиё Саид, Абдулла Қаҳҳор, Шокир Сулаймон, Элбек каби шоир ва адиблар билан Ўразаев ўша гурунгда танишган эди. Кейинчалик ташкилот қайта тузилиб, Ўзбекистон Пролетар ёзувчилари уюшмасига айланганда қаламкаш ҳамкасблари Абдулла Ўразаевни иккинчи секретарлик вазифасига сайладилар.

Ўша йилларда Абдулла Ўразаев адабий танқидчи сифатида машҳур эди. Газета ва журналларда унинг адабиётимиз ютуқларидан суюниб, жўшиб ёзган мақолалари, тақризлари тез-тез чиқиб турар эди. Абдулла Қодирийнинг «Меҳробдан чаён» романи биринчи нашрига нашриёт томонидан берилган сўзбоши Абдулла Ўразаев қаламига мансубдир. У машҳур татар шоири Абдулла Тўқай ҳаёти ва ижодини таҳлил қилган бир неча мақоланинг муаллифи (булардан бири академик шоир Ғафур Ғулом билан ҳамкорликда ёзилган) эди.

Ўразаев «Ер юзи» журналининг таҳрир ҳайъати аъзоси, «Мухбирлар йўлдоши» журналининг муҳаррири ҳам эди. Ўша вақтларда чоп этилган «Мухбирлар ҳаракатига партия раҳбарлиги», «Қишлоқ деворий газеталари» номли китобчаларнинг муаллифи ҳам Ўразаев бўлади.

Уттизинчи йилларнинг иккинчи ярмидан бошлаб Ўразаевнинг асосий вақти ташкилий ишларда ўтди. У «Қизил Ўзбекистон» газетасида партия турмуши бўлимининг мудири, шу газетанинг муҳаррири, Давлат нашриётининг бош муҳаррири, Ўзбекистон Телеграф агентлигининг раҳбари, республика Радиоэшиттиришлар комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР Бадиий адабиёт нашриётининг директори бўлиб ишлади.

Ихчам, чайир муйсафиднинг Тошкент кўчаларида, гоҳ нашриётлар, гоҳ газета-журнал редакцияларида елиб юрганини, гоҳ юзида мулойим табассум, суҳбатдоши сўзига қулоқ солиб турганини кўрасиз. Бу киши умрининг анча қисмини халқларимиз адабиётини бир-бирига яқинлаштиришга сарфлаган, бадиий адабиёт таржимаси каби машаққатли, шарафли ишга кўпгина меҳнат сарфлаган Абдулла Ўразаевдир. Жумладан, машҳур татар адиби Олимжон Иброҳимовнинг «Қозоқ қизи» романидаги Қарлиғоч ёзувчи тасвирида татарча сўзлаган бўлса, Ўразаев таржимасида Қарлиғочнинг куйлари ўзбекча янграйди. Олимжон Ибраҳимовнинг «Теран томирлар» романидаги камбағаллар сардори Фахрий ўзбек тилида мукаммал гапирди. Яҳудий ёзувчиси Шолом Алейхемнинг «Сутчи Тевье» қиссаси, «Стемпеню» романининг ўзбекча таржимаси ҳам Абдулла Ўразаевнинг таржимасида нашрдан чиқиш арафасида.

Абдулла Ўразаев ҳамон тетик, бардам, тинмай ижод қилмоқда. Ўразаевнинг дўстлари мўътабар ёш билан табриклайдилар, биз ҳам унга ижодий ишда бардамлик, боқий умр тилаймиз.

Йўлдош ШАМШАРОВ.

СПАРТАКИАДА ТАРАДДУДИ

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига куни кеча матбуотда эълон қилинган Мурожаати завод-фабрикаларда, илмий лабораториялар, колхоз ва совхозларда кенг муҳокама қилиниб, қизғин маъқулланмоқда. Тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли туғаллаш юзасидан тегишли тадбирлар белгиланмоқда. Миллион-миллион физкультурачи ва спортчилар ҳам бу умумхалқ ташаббусига қўшилмоқдалар.

СССР халқлари VI ёзги спартакиадасида қатнашувчи Ўзбекистон терма командалари номзодлари билан уларнинг устозлари, мутахассис ва врачлар иштирокида республика спорт комитетида ўтказилган йиғилишда сўзга чиққанлар ана шу нарсани алоҳида таъкидладилар. Йиғилишда Ўзбекистон спорт комитетининг раҳбар ходимлари, Узсовпроф, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, Қизил байроқли Туркистон ҳарбий округи, министрлик ва идораларнинг вакиллари қатнашдилар.

— Партия ва ҳукуматимизнинг физкультура ва спортни ривожлантириш ҳақидаги ғамхўрлигига жавобан оммавий физкультура ҳаракатини кенгайтириш, спортчилар маҳоратини ошириш юзасидан республикамизда амалга оширилган тадбирларга якун ясайдиган Бутуниттифоқ спартакиадаси яқинлашмоқда. Унинг дастлабки тури — бокс мусобақалари бошланишига эса икки ярим ой вақт қолди. Шунинг учун ҳам ҳар бир соат, ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланиб, мамлакатимиз кучли спортчиларининг бу анжуманига пухта тайёргарлик кўриш керак.

— Спартакиадада қандай ўринни олиш биз, спортчиларга боғлиқ, — деди халқаро классдаги спорт мастери, танилли енгил атлетикачи Роза Бабич. — Шундай экан иқтисодий, маданий ва бошқа кўрсаткичлар бўйича ўн беш иттифоқдош республика ўртасида тўртинчи ўринни эгаллаб турган жонажон республикамиз спорт соҳасида ҳам юқорироқ даражага кўтарилиши ҳар биримизнинг шарафли бурчимиз бўлиб қолади.

Йиғилиш қатнашчилари Мурожаатга жавобан тайёргарликни кучайтириб, спортда ва меҳнатда муносиб ютуқларни қўлга киритиш учун куч-ғайратни аямасликларини айтдилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ОКЕАНДА ИЛМИЙ ТЕКШИРИШЛАР

Ҳар куни «Москва, Наука» адреси бўйича СССР Фанлар академиясининг денгиз экспедицияси ишлари бўлимига неча ўнлаб радиограммалар келиб туради. Бу телеграммаларда тадқиқот кемаларида океан ва умуман планетанинг ҳаётини илмий текширувчи кўпгина коллективларнинг ишлари тўғрисида қисқа-қисқа рапортлар ёзилган.

Янги йил олдидан юборилган «Океан—академия» почтасида қизиқ-қизиқ хабарлар оз эмас. Ҳинд океанининг жанубий қисмида Кергелен ороли бўсағасида «Боровичи» илмий-тадқиқот кемаси турибди. Унда ишлаётган Совет ва Франция олимлари группаси космосда ўтказиладиган ноёб халқаро экспериментга тайёргарлик ишларини тугитишаяпти. Оролда Франциянинг «Эридан» геофизик ракетаси старт олишга тахт бўлиб турибди. У Совет Иттифоқининг электрон тезлаткичини атмосферанинг юқори қатламларига олиб чиқади. Совет геофизиклари ва уларнинг Франциядаги ҳамкасблари кузатиш аппаратларини тайёрлашаяпти. Улар Совет Иттифоқининг кемасида ёзилган дастурхон теварагида янги йилни кутиб олдилар.

«Академик Сергей Королев» кемасининг олим ва инженерлардан иборат экипажи янги йилни иш билан кутиб олди. Яқинда «Салют-4» илмий станцияси Ер атрофи орбитасига чиқарилди. Ҳозир Канаданинг шарқий соҳиллари яқинида турган кема коллективи учишни бошқариш маркази билан космик станция борти ўртасидаги иш алоқа сеансларида қатнашиб кеча-кундуз вахтада турибди.

(ТАСС мухбири).

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— МОСКВА. 18.40 — ТОШКЕНТ. 18.50 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.30 — Илмий техника ахбороти ва ишлаб чиқариш. 19.45 — «Ахборот». 20.00 — Бир актёр театри. 20.25 — Миллионлар ленинча университети. 20.40 — Ўн минут музика. 20.50 — «Ахборот». 21.10 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30— Спорт кўрсатуви. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Мультфильм. 11.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 12.00 — **Қизил қалпоқча** (спектакль). 18.40 — МОСКВА. **Зумрад шаҳар сеҳргари** (7-серия). 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Қувноқ ноталар. 19.30 — Кинофильмлар. 20.45 — **Пуччини** (3-серия). 22.00 — ТОШКЕНТ. Дала ишлари кундалиги. 22.20 — **Давр олға бос!** (бадиий фильмнинг 1-серияси). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.30 — ТОШКЕНТ. 20.00 — Тошкент ва тошкентликлар. 20.40 — — Ўқув кўрсатуви. 21.20 — Тошкент янгиликлари. 21.35 — Бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 8/I да **Севги ва қилич** (12.00), **Марварид изловчилар** (19.00), 9/I да **Доктор Айболит** (12.00), **Риголетто** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/I да **Бой ила хизматчи** (12.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 8/I да **Лақма** (12.00), **Хотинимнинг эри** (19.30), 9/I да **Олифта** (12.00, 19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/I да **Биринчи бўса** (12.00, 15.00), 9/I да **Ташвишланманг, онажон** (12.00, 16.00).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Циркда арча. «СЕҲРЛИ, КУЛ». ЯНГИ ЙИЛ ЦИРК ТОМОШАЛАРИ.**

КИНО

Янги центрионлар — «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Сагина Махамо — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Машаққатли севги — «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда).

Еғлиқ иш — «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР МОЛИЯ МИНИСТРЛИГИ

1974 йилда ўз уйларида шахсий материалларидан фойдаланган ҳолда ёки махсус дастгоҳда корхоналар учун ишлаётган гражданларнинг иш ҳақлари тўғрисида корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар иккинчи форма бўйича 1975 йил 10 январдан кечикмай район (шаҳар) молия бўлимларига ахборот беришлари зарурлигини билдиради.

— Қарамоғида 3 дан ортиқ киши бўлган ишчи ва хизматчиларнинг маошидан олинадиган даромад солиғи уларнинг асосий иш жойларида 30 процент камайтирилади.

Бу имтиёзлар уй бошқармалари ва меҳнаткашлар депутатлари қишлоқ Совети ижроия комитети томонидан берилган справкалар асосида амалга оширилади.

Справкалар ҳар йили топширилади ва у шу йил охиригача кучга эга;

— меҳнатга қобилиятли оила аъзоси билан бирга яшамаётган 60 ва ундан юқори ёшдаги эркаклар, 55 ва ундан юқори ёшдаги аёллар (хўжаликнинг ҳажмидан қатъий назар) қишлоқ хўжалиги юзасидан олинадиган даромад солиғидан озод қилинадилар.

Ўзбекистон ССР Молия Министрлиги.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ АСТРОНОМИЯ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

астрофизик (ўз ёруғлигини ўзгартириб турувчи важ юлдузлар) мутахассислиги бўйича катта ва кичик илмий ходимлар (иш экспедиция билан жойларга чиқишга боғлиқ);

астрофизик (ўз ёруғлигини ўзгартириб турувчи юлдузлар) мутахассислиги бўйича кичик илмий ходим;

астрометрия (кенгликнинг ўзгарувчанлиги) мутахассислиги бўйича кичик илмий ходими

Ўзбекистон ССР Қашқадарё область Китоб шаҳрида доимий ишлаш учун.

КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700000, Тошкент шаҳар, ГСП, Астрономическая кўчаси, 33-уй.

ТОШКЕНТ ВАКЦИНА ВА СИВОРОТКА ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
АЛЛЕРГОЛОГИЯ ВА ВИРУС-РИККЕТСИОЗ ЛАБОРАТОРИЯЛАРИ МУДИРЛАРИ;
ИЛМИЙ-МЕДИЦИНА ИНФОРМАЦИЯСИ ГРУППАСИНИНГ КАТТА ИЛМИЙ ХОДИМИ
вакант вазифаларига
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: — Тошкент шаҳар, Кафанов кўчаси, 93-уй.

ЎРТА ОСИЁ РЕГИОНАЛ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИК ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория катта илмий ходимлари: пахта ва суғориладиган экинлар (2 ўрин, фан кандидатлари ёки олий маълумотли ва катта ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган мутахассислар);

лаборатория кичик илмий ходимлари: синоптик тадқиқотлар (2 ўрин), тоғ метеорологияси.

КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳар, ГСП, Астрономическая кўчаси, 31-уй, Телефонлар: 33-61-13; 33-20-67.

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доцентлари: қишлоқ хўжалик корхоналарини ташкил қилиш ва иқтисод (0,5), инженерлик конструкциялари;

кафедра катта ўқитувчилари: гидрология, сув оқимларини бошқариш;

кафедра ассистентлари: металлар технологияси.

КОНКУРС МУДДАТИ — 19 январгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, ГСП, Қори-Ниёзий кўчаси, 39-уй, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг
ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ЙЎЛЛАРИ ИНСТИТУТИ
профессор ўқитувчилар составидаги вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра катта ўқитувчилари: меҳнат муҳофазаси, чет тиллари (немис тили).

КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, ГСП, К. Маркс, кўчаси, 32-уй, кадрлар бўлими.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02121. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 6.